

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za trisopno petil-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotić).

Domače in razne novice.

* **Velik shod v Št. Petru** za organizacijo naših delavcev itd. sta si umislila dva kaplana, došla v obljubljeni deželni gorisko s Kranjskega, da bi menda tudi tu sejala kot desna roka nestrpnih hujskačev neznozne kranjske prepire. Shod se bo baje vršil v nedeljo. Da bo kranjsko politikasterstvo in razdirajoče herostratstvo toliko popolniše, pride baje tudi jeden govornik iz Ljubljane — (na Goriškem imamo sami dovolj dobrih govornikov!) — ki bo povijal v mamljive besede strankarske nakane narodnih razdiračev, češ: za kmeta in delavca smo že toliko „kunštni“, da bo verjel našim lepim besedam in pri tem ne zapazi v njih povitega strupa. — V koliko se jim to posreči, ne vemo; povemo pa naprej, da zapolitlična sleparstva pri nas niso ugodna tla. Ako bi priprosti poslušalci tudi ne ugovarjali, mislili si bodo vendarle svojo, — in ko bo čas, to tudi pokažejo z dejanji.

Da bo treba začeti skrbeti za naše delavske stanove, ker se širi socijalna demokracija, o tem smo že mi govorili v „Primorcu“. Treba bo delavski stan združiti pod zastavo „Bog in narod“, ker demokrati ne poznajo ne Boga ne narodnosti. — Namesto, da bi kranjski kaplani na svojo pest uprizarjali tako organizacijo, ko so vendar „danes tukaj jutri tam“, naj bi delovali složno pod zastavo našega narodnega vodstva, ker le takó je trajen uspeh mogoč. — Sicer pa je nekim generalom brez vojske le do tega, da bi si na kak način pridobili tudi vojsko: v tem grmu tiči zajec! Ali v tem tiči tudi razdiranje naše narodne organizacije, katero bomo znali varovati tudi potem, ako bi primahal ves generalni štab kranjskih razsajačev na Goriško. To na znanje narodno mislečim okoličanom.

* **„Učiteljstvo na Goriškem pozor“.** — Pod tem naslovom se razpošilja iz Ajdovščine in Sv. Križa po deželi okrožnica, vsled katere mora postati res jako, jako pozorno naše učiteljstvo, kajti okrožnica opozarja najbolj vse slovenske kroge in vse ljudstvo na kolobocije nekaterih učiteljev. — Nazori, katere razvija okrožnica, so takó kruhoborski, brez slehernega idejalnega in narodnega vzleta, da se kar čudimo, kakó je sploh mogoče pošiljati tako pisarijo med svet. — Od kod prihaja ta okrožnica in kakošni so njeni očeti, razvidno bodi iz tega edinega slučaja!

V okrožnici kličejo k složnosti: „Združimo se v deželno učiteljsko društvo ali v zavezo okrajnih društev!“ — takó kličejo! Ali ravno tisti ljudje so izstopili iz učit. društva za goriški okraj, ker učitelji niso hoteli takó plesati, kakor jo je zagodel Peter iz Križa. Hoteli so že ustanoviti posebno učit. društvo! — Kaka složnost je to?! Na tak način ne pride učiteljstvo nikdar do večje veljave!

Okrožnico priobčimo v „Soči“. Tam odgovorimo na njo stvarno in resno, ker nam je učiteljsko vprašanje vsaj takó tesno pri srcu, kakor razpošiljalcem okrožnice, poleg tega pa tudi — narodna naša stvar. Okrožnica pa obsega takó razdirajoče, edino kruhoborske nazore, — kakor da je bila naročena od strani največjih nasprotnikov slovenskega naroda. Torej več v „Soči“.

Pesnik † Josip Pagliaruzzi (Krilan).

— — — Slovenec nima sreče.
Kar dá mu, hitro spel mu vzame čas.

Jos. Stritar.

«Slovanska knjižnica», ki se tiska in izhaja v naši tiskarni, je izdala že dva lepa zvezka pesmij zeló nadarjenega mladeniča, katerega smo zagreblili v črno zemljo še predno mu je bilo dano, da bi kot cel mož stopil med delavce za kulturni napredek slovenskega naroda.

Zdaj se tiska tretja knjiga, ki bo pa obsegala spise v prozi ali v nevezani besedi. Obsegala bo okoli 12 tiskanih pol na lepem papirju in bo prav lično natisnena. Knjigo bo krasilo več slik, med temi tri izvirne; pesnikovo rojstno hišo s soseščino je lepó narisal gospod Gváziz, učitelj risanja na goriškem učiteljsku, ki je šel nalašč za to v Kobarid.

Danes prinašamo sliko pokojnega pisatelja in pesnika, ki se je rodil v Kobaridu 26. maja 1859., umrl pa v Gorici 1. marca l. 1885. ob 2. popoldne; mlado življenje, ki bi bilo uprav na neprecenljivo srečo slovenskemu narodu v obče, nam goriškim Slovencem pa še posebe, je ugonobila bolezen «meningitis».

Tretja knjiga bo obsegala med drugim tudi dve novelici, ki boste zeló ugajali. — Naročniki dobé knjigo kot trojnat snopič «Slovanske knjižnice» za 45 kr., dočim bo veljala v razprodaji najmanj 60 kr. (ceno še le določimo, ko bodo znani vsi stroški. Slike bodo veliko stale). — Ker bo ta zeló lepa knjiga, razvidno je, po kakó nizki ceni dobivajo naročniki krasne pesmi in povesti. — Vabimo zategadel k obilnejšemu naročevanju, ker temu važnemu književnemu podjetju se ne godí dobro. Zbudilo je zanimanje že vseh slovanskih narodov.

* **Ubogí kos, še nima miru!** — V zadnjem „Primorcu“ smo sporočali da so naši „junaški“ lahoni napovedali „križarsko vojsko“ kosu g. B-e na Placuti, ker zvižga „Naprej zastava Slave“. Dostavili smo, da se je kos preselil v gosposko ulico. Tu je pa naletel na visoko laško gospodo. Iz teh „elegantno-junaških“ krogov dobiva sedanji rednik kosov brezimna pisma, da jih kos moti. — No, no, kako so za slovensko zvižganje rahločutni! Ponočno tuljenje furlanskih fantalinov z nebeško-pesniškimi pesmotvori à la „Moretina senza un sold“ jih pa nič ne moti! — (Doznajemo, da je kos zopet na „Placuti“).

* **Že zdaj jim je preveč, kaj pa bo še!** — Interpelacija naših vrlih državnih poslancev je našega „Corriera“ zopet hudo spekla. Revez že ves iz sebe izdihuje: Gl'incontentabili! (po naše: nenasitniki). — Vemo, vemo, gospoda laška! da vam de hudo. Mislimo si, kako težko mora biti onemu, ki si je po krivici osvojil gospodstvo v tuji hiši, katere pravni lastnik, zavedevši se svojega prava, peha gosposkega usiljenca korak za korakom iz nje. In to pehanje je še le pričelo. Kako javkanje bode še le takrat, ko vrže zatirani Slovenec laškega gospoda popolnoma iz svoje hiše! In do tega pride prav gotovo, ako se madama Luzzatto obleče tudi v moške hlače in se postavi celo na glavo.

* **Cestnim odborom v posnemenje.** — S Krasa pišejo trž. „Elinosti“: Mnogim slavnim cestnim odborom v posnemanje bodi pohvalno omenjeno na tem mestu, da je cestni odbor sežanski dal napraviti v zadnji čas več novih kašipotov s samoslovenskimi napisi. Jednako je na večih starih kašipotih nadomestil dosedanje večinoma laške ali nemške napise s samoslovenskimi. Ali glej: ko je bil kašipot v Motovun-Škocijan nadomeščen samoslovenskim, pritožili so se nekateri Lahončki, češ, da mora biti v napisu talijanski tudi Škocijan. Cestni odbor sežanski pa jim je odgovoril, da na svoji zemlji si ne damo ukazovati od družih. Ako že hočejo imeti tudi ta napis, naj si ga napravijo sami na kakem posebnem kolu. Toda le v slovenskem jeziku, ne pa v kakem tujem. Vso čast in hvalo torej slavnemu cestnemu odboru sežanskemu, ki javno kaže došlemu tujcu, da je tu slovenska zemlja! Potovalec.

* **Droblj.** — Za Furlane, oškodovane po povodnji, priredé goriški Lahi neke veselice. — Davica hudo gospodari med mladino v Podmelcu. — Trg sv. Antóna v Kobaridu je bil sicer prav živahen, ali kupčija pojema od leta do leta. — V Zagradu je skočil v Sočo Opatjeselec Pavel Marušič; truplo so izvlekli v Zdobi. — Na Srpenici se je ubil 21-letni mladenič, ko je vlačil drva s hriba. — V St. Andrežu pri Gorici so zasledili trtno uš. — Vročé dneve smo dobili; saj je bilo že preveč deževja! —

* **Sadna kupčija** na Goriškem je letos zeló živahna. S češnjami je sicer pri kraju, ali začele so že hruške. Toda v tem pogledu so kupčijo zeló oškodovali brezvestni ljudje, ki so trgali še povsem zelene hruške. — Izvaža se tudi sv. Ivana grozdjice in zeleno stročje. Kupcev je obilo. —

* **Današnja številka** ima dve strani priloge. Opozarjamo v njej na razlasitev sloveče knjige „Materino delo“, katero je priporočilo devet škofov. — Naj bi se rav-

nale po tej knjigi vse slovenske matere! Cena do 15. julija je še 50 kr., pozneje pa 70 kr.

* **Zgubljeno.** — Negdo je zgubil na potu iz Mirnega do postaje zaznamovalnik (notes) z različnimi računi in naslovi. Kdo ga je našel, naj blagovoli oddati v naši tiskarni.

* **Za knjižico „Deželni zbor“**, katero smo priložili zadnji „Soči“, darovali so v Podgori: neimenovani 1 gld. (za eno), Jak. Kocijančič 1 krono (za eno); Jos. Brezigar pri oddajanju nabral 2 gld.

Povišanje. — Gosp. ces. svetnik dr. Aleksander Zencovich, c. kr. okrajni zdravnik v Gorici, je bil imenovan višjim c. kr. okr. zdravnikom na sedanjem mestu. Častlito smo skrbnemu in vestnemu uradniku!

Deputacija. — Dornberžan nam piše: „Dne 11. t. m. je bila deputacija županov vipavske doline pri gg. državnih poslancih grofu Alfredu Coroniniju in dr. Gregorčiču. Izrazila je svoje čute posebne hvaležnosti za trud in požrtvovalnost v dosegu vipavske železnice. Od obeh stranij je bila sprejeta prav ljubeznivo.“

Kakó se rešujejo slovenske vloge. — Odbor za vzdrževanje slovenske ljudske sole v Gorici je poslal 19. in 22. januarja t. l. dve pritožbi na deželni šolski svet. V prvi se je pritožil, da so lahonski agitatorji med šolskim letom 4 otroke spravili iz slov. v laško šolo, kar je po zakonu prepovedano; v drugi pa, ker je bilo pri vpisovanju v slov. mestno šolo zavrženih 34 otrok brez postavnega razloga. — Deželni šolski svet je zavrnil obe pritožbi kar a limine že 19. marca. češ, da omenjeni odbor nima pravice do takih pritožb. (To je bila res težavna rešitev! O njej bo še govora drugod! Deželni šolski svet bi bil moral s a m stopiti na noge v ravstvo zakona, a tega ni storil! Saj vemo, zakaj ne!) — Toda te rešitve so bile vročene šele 10. t. m.! Poleg te „hitrice“ moramo še omeniti, da rešitev deželnega šolskega sveta je nemška, odlok mestnega šolskega sveta pa je laški. Torej slovenska uloga se reši ob enem v nemščini in laščini le tako ne, kakor bi moralo biti. Ali se ne pravi to norcev briti s slovensko večino v deželi?

V Solkanu je umrl v sredo ob 8½ zvečer daleč znani veleposesnik in bivši mnogoletni župan g. Anton Mozetič, po domače Droč, oče sedanjega župana. Star je bil 77 let. — To je bil mož, kakor pravimo, stare korenine, čisljan v občini in sosesčini. Mozetičevi rodbini, oziroma rodbinam naše iskreno sožalje.

Iz Koprive na Krasu nam poročajo: Mladi slovenski slikar g. Ivan Strnad iz Komna je izvršil v naši cerkvi lepo slikarsko delo nad korom. Naslikal je v lepemu skladu harv štiri evanجيلiste: Sv. Janeza, Luka, Marka in Matevža, v sredini je Odrašenik z nadpisom „Ustal je, kakor je rekel! Aleluja!“ To krasno delo priporoča mladega umetnika tudi za druga dela. Radi tega zopet kličemo: Svoji k svojim!“

Skesan grešnik. — Župnik pri sv. Ignaciju na Travniku v Gorici je izročil mestnemu zalogu za ubožce 800 gld., enakemu deželnemu zalogu pa 700 gld. od neznanega skesanega grešnika. — Takó se povračuje storjena škoda, kadar ni več med živimi tistih ne njih dedičev, katerim je bila narejena kaka škoda.

Povišana kazen. — Artur Avian iz Tapoljana v Furlaniji je dobil pri zadnjem porotnem zasedanju 3 leta težke ječe, ker je ubil Marka Marcuzzi-ja in nasilno napadel občinskega paznika Jakoba Marcuzzi-ja. Državno pravdnštvo se je pritožilo, češ, da je kazen premajhna. Na višjem mestu so bili enakoga mnenja, in Avian je dobil še dve leti težke ječe.

Mesó v Gorici. — V Corrieru se nekdo pritožuje, da v Trstu je cena mesa padla od 4 do 8 kr. pri kilu, in upraš: Kaj pa v Gorici? — Temu uprašanju se pridružujemo tudi mi! Menimo, da nad mesarji je še nekdo, ki ima tudi nekaj besede!!

Ponarejeni bankovci. — Zopet nova ponarejenja petakov in petdesetakov.

Pozor! Vsakdo naj si skrbno ohrani zdoljni popis, po katerem vsakdo spozna tri vrste ponarejenega denarja.

Petaki so prav slabo ponarejeni, da se jih takoj spozna; črke so nejednake, slabe, okraski tudi.

Petdesetaki pa so iz dveh ponarejalnic. Jedni imajo precej debelejši papir nego pravi, pisava je slaba, črke nejednake. Na madjarski strani so ti-le pogreški:

a.) v prvi vrsti v besedah allarnyegy in osztrakmagyar je črka *y* namesčena z *v*;

b.) v tretji vrsti sta nad črko *z* v besedi allampenztar dve točki;

c.) v peti vrsti v besedi ertedü je nad *ü* ena sama točka mesto dveh.

Druga vrsta ponarejanj pa ima te-le pogreške:

a.) V nemškem delu je namesto črke *o* v besedi angenommen črka *e*;

b.) na desnem voglu zgoraj na kosu traku stoji tiskano O Forint namesto nemške besede;

c.) v madjarskem delu pa stojite blizu cesarjeve glave črki *E N* kot končnica nemške besede Gulden.

Po teh znamenjih se spoznajo doslej znane vrste ponarejenih petdesetakov. Pozor!

Prvi c. kr. vojaškem skladišču v Gorici bo 6. julija t. l. javna dražba za preskrbovanje sena, slame, drv in premoga. Natančnejši pogoji se razvidijo v uradnih razpisih v „Osservatoru“ in „Slovenskem Narodu“. Poizvedo se lahko tudi pri vsakem c. kr. voj. skladišču, ki oddajajo za plačilo 4 kr. po jeden razpis. — Opozarjamo na to dražbo one, ki bi mogli preskrbovati goriško vojaško posadko z imenovanim blagom.

Prešičja kuga. — Uradno poročilo naznauja, da se je razširila že skoro po vsem Krasu in po vipavski dolini. — Zadnja leta je bila ta bolezen že udomačena na Ogerskem in v Bosni: od tam so jo zanesli v naše kraje in naposled na Goriško. — Neki dopisnik v „Corrieru“ od torca dolži kar naravnost živinozdravnika v Sezani (ali za to poslanega iz Trsta), ker se je zanesla kuga v našo deželo. Dne 2. ali 3. maja je namreč došel na sezansko postajo vagon prešičev; jeden je že crknil. Prašiče so razprodali brez preiskave od strani živinozdravnika. — Ako je to resnica, vprašamo: kdo povrne ljudstvu veliko škodo?!

Mi ustajamo in vas je strah! — Pišejo nam: „Pred 14 dnevi je imel učenc M. G. iz Plavij opravilo v malem semenišču. Fant, prišedši do semenišča, vpraša radi gotovosti nekega Laha. „Ali je tukaj malo semenišče?“ Lah mu odgovori; „Da! Kaj pa si ti?“ Fantič nekoliko pomolči in ko ga Lah zopet vpraša „Kaj si ti?“ mu odgovori: „Jaz sem Slovenec!“ Na to Lah: „Mostro di Slovenec, on ne zataji svojega jezika nikjer!“

Kmetovalci — pozor! — Neki Maks Goldschmied, žid v Steinamanger na Ogerskem, ima v Gorici zalogo kmetijskih strojev. Ali redki so, ki nimajo opravičenih pritožb proti temu človeku. Evo dva slučaja:

Blaž Hus v Pušnem pri Ročinju je kupil slamoreznico za 45 gld.; plačati bi moral v dveh obrokih 1. aprila in 1. oktobra t. l. — Prvi obrok gld. 22.50 je poslal 12 dnij pozneje, ali že 13. je bila vložena tožba pri ogerskem sodišču v Steinamanger. — Ako se hoče Hus rešiti tožbe, mora plačati 6 gld. tožnih stroškov. — in to za navadno malotno tožbico no tiskanem obrazcu, kar žida ne stane 50 kr. —

Perkon Anton v Močilah pri Kanalu je pa kupil popolnoma enak stroj za 70 gld., torej za celih 25 gld. dražje. Tudi on je zamudil obrok za nekaj dnij, in takoj je bil tožen: od njega pa ima čifut drznost, zahtevati 8 gld. za tožne stroške. — ker vé, da mu ubogi kmet ne more uteči, kajti k obravnavi ne pojde na Ogersko, zastopnika pa ne dobi.

Vidi se, da ogerski čifut dela špekulacije tudi s temi plačili na obroke, ki takoj vsi zapadajo k plačilu, ako se kak ni točno izplačal.

Čujemo vse polno pritožb tudi v drugem pogledu. Prosimo natančneje podatke.

Ako je vse resnično, bi bilo prav, ako bi se reči lotilo državno pravdnštvo, katero naj bi nastopilo proti ogerskemu židu v obrambo našega kmeta.

Iz Barke pri Divači nam poročajo, da 14. t. m. je začela tam poslovati poštna podružnica, katere so že dolgo željno pričakovali. — Upravitelj je tamošnji č. g. kaplan, menda edini sposoben za tak posel; to službo opravlja brezplačno, da le koristi svojim duhovnjanom. Čast mu!

„Knjižnica za mladino“ za maj in junij (snopiča 17. in 18) je že dotiskana; zdaj je v knjigoveznicu. — Obsega večjo povest „Tatarji na Moravskem“, katero bodo čitali z zanimanjem otroci in odrasli. — Na treh zadnjih polah je sedem izvirnih spisov iz peresa mladinskega pisatelja „Tone iz gošče“. — Število naročnikov še ni presseglo 450, t. j. naročnina pokrije ravno — knjigovezne stroške.

Nevarno je zbolel č. g. J. Jug, vikarij v Plaveh; zmešala so se mu čreva. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico, kjer ga bodo skoro gotovo rezali.

„Sulferajnska slavnost“ ali: „mnogo kokodakanja a malo jajec“ se lahko imenuje žaloigra, katero je doživel v nedeljo krčmar v Tivoli. — Delale so se velike priprave, krasili prostori, prirejalo streljišče in kegljišče, govorilo se o 1000 gostih, tudi iz Ljubljane in Gradca itd. Krčmar je najel veliko postrežnikov, narezal veliko gnjati (pršuta), pripravil raznih pečenk — in čakal, čakal onih, katerih ni bilo, da bi sedli za pripravljene mize; prišlo je okoli 150 oseb, ki pa niso mogle krčmarju delati čudežev; izpili so 275 litrov piva (katero so točili na svoj račun. Opom. stavca), 25 litrov vina, 2 drugi pijači, nekaj gnjati in cela dva bifteka. Kegljišča in streljišča niso rabili; dva gospoda in dve dami so vrgli vsak po par krogelj. Ob 6½ so se pa že začeli zgubljeni in kmalu je bil vrt prazen. Gostilničar je debelo gledal za njimi in si mislil: še par takó slavnih veselje, potem pa kar zapri barako. — Slavnost nemške nasebine so počastili z dohodom meščani: vitez Bosizio, „luštrišimo šjor podeštat“ Venuti, Marani, oba Lenassija, Bolaffio in Steiner.

Fotograf Jerkič je izložil v Malnigovi prodajalnici na Travniku serijo raznovrstnih fotografij vseh velikostij, ki so lepo izdelane in ki kažejo, da more res zadovoljiti vsem stavljenim zahtevam. Svoj fotografični zavod je popolnoma prenovil. Dobro delo hvali mojstra!

Trojezični lepaki v Gorici. — Opazili smo hvalevredno dejstvo, da so pričeli vabiti k veseljem nekateri gostilničarji v Gorici in okolici s trojezičnimi lepaki. Prvi je pričel g. Jos. Toroš, gostilničar v Tivoliju. Njemu je sledil neki drugi iz Št. Petra. Kakor nas prepričujejo, trojezični oglasi niso kar nič škodovali dotičnim gostilničarjem, kajti posebno v Št. Petru je bilo vse natlačeno. Pričakujemo, da bodo posnemali ta primer tudi nekateri gospodje v Gorici. Slovencem pa bi svetovali, naj ne gredó k nijedni zabavi, kamor niso vabljeni tudi v slovenskem jeziku. — Napravimo zaroto v tem pogledu le par let — in takoj bo vse drugače!

Tombola v Gorici. Kakor navadno, bo tudi to leto tombola v Gorici dne 29. t. m. Opozarjamo pravočasno naše prijatelje v goriški okolici, naj odvrtačajo naše ljudstvo od sodelovanja. Spomnite je na septembersko slavnost v Solkanu, ko so bili globoko razžaljeni od strani goriškega mesta, ker niso smeli skozi mesto. Naj prepusti naše ljudstvo v tem pogledu goriškim Furlanom, da sodelujejo sami pri tomboli, kajti tako in tako gre vse v korist mladine, ki se odgaja v znanem goriškem mestnem zavodu. Okoličani ne bi smeli pozabiti tudi na naš boj za slovensko šolo ter na nagajanje mestnega vodstva proti pravičnim zahtevam Slovencev v Gorici. Namesto potrositi 20 kr. za listek, podarijo naj 10 kr. „Sloginim“ zavodom. Tako rešijo svojo in narodno čast. Apelu-jemo na rodoljube v Št. Andrežu, Podgori, Pevmi, Solkanu, Št. Petru, Vertobji, Mirnu, Sovodnjah itd., naj vsekakor prično živahno agitacijo, da se naše ljudstvo ne udeleži

tombole v Gorici. Zadovoljni bodimo, če se odtegne letos vsaj četrti del onih Slovencev, ki so se udeleževali tombole. Imejmo vendar vsaj nekaj narodnega ponosa!

Morsko zdravilišče v Gradežu. — Letos je bilo sprejetih v brezplačno zdravljenje 68 otrok iz naše dežele, in sicer: 24. iz Gorice, 14 iz goriskega okraja, 5 iz sezanskega in 5 iz tolimskega; med temi je 41 deklic in 13 dečkov. — Mesto Dunaj jih pošlje 45, Štajersko 35, Kranjsko 20. — Iz naše dežele pojdejo v Gradež 1. julija iz Gorice z vlakom ob 5. zjutraj. Iz drugih dežel pridejo otroci istega dne do Tržiča, od koder jih prepeljejo v Gradež.

Javni plesi. — V okolici so javni plesi večinoma prepovedani, — zato pa plesimo teden za tednom v Gorici. In kakó lepó se vse vrsti: Grad, Podturn, Plačuta Stračice itd., pa zopet da capo itd. itd. brez konca in kraja. Okoličani ne smejo plesati doma, zato drvé pa v mesto, da tu puščajo zaslužek več tednov skupaj in še marsikaj drugega. — Nobena narodna veselica ne zadrži srboPETNIKOV doma! — Neki gospódi bi rekli na uho; o tej skeleči rani premissljuje in odpravite jo, ako hočete koristiti narodu, ne pa razdirati še ono, kar je res dobrega med nami.

Strašna povodenj. o kateri smo govorili, je naredila silno veliko škodo po Furlaniji. Mnoga polja so kar uničena. — Našemu rojaku g. J. Gruntarju v Kobaridu, ki je imel 150 panjev čebel v Coroni, je povodenj vse uničila; ima do 1200 gld. škode.

Med tem časom, ko je laški poslanec še le poizvedoval o škodi, je dr. Gregorčič stavil še nujni predlog za državno pomoč. Iz Furlanije so došle poslancu za to laskave zahvale.

Tudi ob Branici je naredila povodenj precej veliko škodo.

***Svarilo.** — V Ljubljani, posebno okolu kolodvora in po nakaterih gostilnah, se vrši velik lov na izseljence, odkar je v Ljubljani dobil neki človek privilegij ali koncesijo ljudij slepariti, begati in jih izročati zloglasnemu milijonarju in agentu M. v Bremenu. V Ljubljani in sploh po Kranjskem so postale osebe dvomljivega značaja agentje ali ljudilovci ter razne malopoučene slovenske izseljence sleparijo, ali k izseljevanju prigovarjajo, obečaje jim dobro delo in visoko plačo, samo da zaslužijo visoke komisije, delavske razmere v Ameriki pa tako malo poznajo, kakor slepec barve. Zgodilo se je že, da so ljudje hoteli čez Basel-Havre, s francosko družbo, katera je najboljša za Slovence in Hrvatce, imeli so ti v Ameriki kupljene liste, a v Ljubljani so jih presleparili, da so za nič, in jih v Bremen silili v žrelo pogoltnega agenta, to pa zgolj iz koristolovstva za petak, ne jemljejo pa v poštev, da ubozega izseljenca hudo oškodujejo in od dobre vožnje odpravijo. Dokler ni bilo v Ljubljani koncesijoniranega ljudilovca, se nisó take stvari godile in ljudje sem došli se zelo pritožujejo o skubljenju od Ljubljane do New Yorka. Slavno deželno vlado Kranjske in policijo ljubljansko prosimo v interesu slovenskih itak usmiljenja vrednih izseljencev, da naj tem sleparjem energično na prste stopi; raje naj lovi tatú, nego onega, ki kliče: „Primité ga!“ Odločno smo sedaj zoper naseljevanje v Zjed. države; pri nas je delo in zaslužek preveč odvisen od politike. V jeseni imamo volitev predsednika Zjed. držav. Stranke kričé: „Varstvena carina! Zlata veljava!“ Druga zopet: „Proč s protekcijo, slobodno kovanje srebrnega denarja!“ Vse te zmešnjave čuti manjše ljudstvo, kakor: mali trgovci, obrtniki in delavci. Dokler ni gotovosti v politiki, preneha ves promet in trgovina, tovarne se zapro, po rudnikih počivajo, kredita ni, slabēja podjetja bankrotirajo, na milijone delavcev in njih družin pa pomanjkanja trpi. Slovenci ne v Ameriko, dokler se ne zjasni politično obzorje; ne poslušajte agentov, katerim ni družega mar, da iz izseljencev denar zrabijo, za delavske razmere pa prav nič ne vedó.

New York, 27. maja, 1896.

FRAN SAKSER.

urednik slov. lista „Glas Naroda“.

Ostala Slovenija.

***Trst.** — „Tržaški Sokol“ je imel svoj občni zbor prošli teden. Več v prih. „Soči“. — V nedeljo je bil umeščen v rojansko župo don Giuseppe Jurizza. Trst še ni doživel take pretiranosti, kakršna se je vršila o priliki tega umeščenja. Krivonosci so ga največ proslavljali. Rojanski Slovenci so se držali mrzlo. Priobedu so nabirali za „Lego Nazionale!“ — Danes se zagovarja pred porotniki urednik „Pensiero Slavo“ g. Anton Jakič. Njegov zagovornik je eden najboljših pravnikov v Avstriji, dr. Forlani iz Splita. Ta odvetnik je po mišljenju Italijan. Razprava je s tega stališča velezanimiva. — Učera j se je imel zagovarjati tudi urednik Mandić; razprava je odložena, ker je prosil drugo porotno klop, Razosdba, s katero je bil svojčas obsojen urednik Mandić na dva meseca zapora radi Flappove okrožnice, je razveljavljena. Več v prih. „Soči“.

Tržaškim škofom je imenovan prevz. gosp. Andrej Sterk, dosedanji krški škof. O tem imenovanju piše dobro poučeni dunajski dopisnik zaderskega „Nar. Lista“: „Kakor je znano, o tem imenovanju se je vodila dolga borba, skoraj leto dni. Italijanaši so hoteli imeti v Trstu dra. Flappa, škofa poreškega, dočim so zagovarjali Hrvatje in Slovenci And. Sterka. Minister Gauč je bil za Flappa, slednjič je moral odnehati. Prepričujejo nas — piše dopisnik — da je odločila konečno volja grofa Badenija, ki je ustal odločno v ministerskem svetu in rekel: „Jaz ne smem dovoliti, da se Hrvati in Slovenci še huje ogorčujejo. — Relata refero!“ Tako torej dopisnik.

„Piccolov“ lastnik je zadovoljen z novim škofom tržaškim. — Ako bi človek sodil po pisavi tržaškega „Piccola“, kje stoji Trst, tedaj bi ga gotovo iskal kje tam doli sredi Italije. Italija nima gotovo lista, ki bi svojim čitateljem vestneje poročal o ital. kraljevi rodbini, ital. parlamentu in sploh ital. državnih zadevah, kakor dela to „Il Piccolo“ Siromašna Italija se šopiri v tem listu na prvem mestu, in naši Avstriji je odkazan prostorček med drugimi evropskimi državami, ne izimši naše presvitle cesarske hiše. A kdor bi hotel soditi po ti nepatrijotiski pisavi lista „Piccola“ na patrijotizem njega lastnika, madjarskega žida Mayer-ja, ta bi delal zadnjemu veliko krivico. Trst nima zasebne osebe, ki bi v dejanju tako ostentativno kazala avstrijsko domoljubje, kakor dela žid Mayer. Ko pride v Trst kak član cesarske hiše ali kak avstrijski višji dostojanstvenik, in če je dostop zasebnim osebam dovoljen, tedaj je žid Mayer prvi, ki se poklanja. A ko se vrača žid Mayer v uredništvo svojega lista, takrat kar na mah pozablja na svoje avstrijsko domoljubje in svoje avstrijske poklone. Zakaj? — Premeteni žid ve prav dobro, da ne zanimajo avstrijske vesti v „najzvestejšem“ mestu laškega čita-jočega občinstva, ampak da ugaja temu občinstvu dušna hrana, obeljena z laškimi irredentizmom. Zato moramo strogo ločiti lastnika Mayer-ja od časnikarja Mayer-ja. Kar prvi hvali, drugi graja. Ker piše „Piccolo“ o novem tržaškem škofu, da ne more „ugajati tržaškim katoličanom“, moramo torej verjeti, da je lastnik „Piccolov“ s škofom zadovoljen, kar smo hoteli s tem dokazati. —

Istra. — Nad Dolino se je spravila huda ura 8. t. m. Utgral se je oblak, ki je uzročil veliko škodo po polju in senožetih. Kmetijskemu društvu samemu je uzročil do 400 gld. škode samo v novoustanovljeni trtnici. Oblak se je udrl uprav nad Dolino, v bližnjih vaseh ni naredil škode. — Dne 21. t. m. je imelo italijansko politično društvo skupščino v Malem Lošnju. — S preseljenjem deželnega zbora iz Poreča v Pulj se sprijaznjujejo tudi italijanski krogi. — Pri neki kazenski razpravi e. kr. okr. sodišča v Malem Lošnju je imel zastopati tožbo državni pravdnik; ker ni prišel k razpravi, zastopal ga je sodni sluga!!! — V Trvižu, Kašćergi in Gračišću v županstvu pazinskem je

še do 1000 hektolitrov belega vina na prodaj. Kdor bi hotel kupiti, naj se obrne na glavarstvo občine v Pazinu. — Rovinjski ribiči, po krvi Lahi, so napadli čozotske, ki jim kvarijo posel in kradejo kruh pred nosom, ker ribarijo preveč ob naši obali. To je znamenje, da je resnično vse, kar se je pisalo in govorilo od hrvaške strani v Dalmaciji proti čozotskim ribičem! — Dne 21. pr. m. je končalo 25 let, kar je bil prvi tabor v Istri pri sv. Mihovilu pri Kastvu. Kakšen je razloček od te dobe! Od sklicateljev tega taborja je živ še edini dr. Derenčin v Zagrebu; vsi ostali so pomrli, namreč Ernest Jelusič, Fran Marotti, Anton Rubesa, Fran Bachman (Čeh), Jakob Volčič (Slovenec), Ivan Lučić, Vekoslav Vlah itd. Večidel preminolih rodoljubov je vendar doživel preobrat na boljše v tužni Istri. — „Naša Sloga“ javlja, da je dne 30. maja v Poreč kakih 15 gojencev kmetijske šole iz Conegliana v Italiji. Te učence so spremljali njih profesorji. V Poreču so bili slovesno in uradno vsprejeti. Na bregu so izletnike pozdravili župan poreški, obč. svetniki in člani dež. odbora, dočim jim je odsotni dež. glavar brzojavno sporočil svoj pozdrav. Občinski svet je hotel inozemske izletnike na mestne troške pogostiti, a oprezni inozemci so to odklonili, dali so se pa pogostiti v prostorih dež. kmetijske šole. — Navzočni so bili zastopniki vseh avtonomnih oblastev. — Dne 4. t. m. je prišel v Poreč bivši italijanski vojni minister general Moceni. Spremljali so ga razni znani tržaški rdečkarji. Ko se je odpeljal, klicalo je meščanstvo, zbrano na morski obali: „Viva l' Italia!“, „Viva ré Umberto!“, „Viva Moceni!“ — z ladje pa, s katero se je Moceni odpeljal, se je klicalo: „Viva l' Italia!“ — Tema dogodkoma ni treba razlaganja. — Na graškem vseučilišču sta dobila čast doktorja prava dva isterska Hrvata, namreč gg. Ivan Poščić in Anton Antončić. — V puljskem političnem okraju je 12 občin brez šole; v teh živijo izključno Hrvatje, za katerih izomiko se ni storilo doslej prav nič. Ljudstvo moleduje že leta in leta šole, a je ne dobi, ker tega ne marajo gospodje, ki imajo moč v rokah, — hočejo namreč imeti same „ščave“ in odgajati slovenske odpadnike, kar bi se ne zgodilo, ako bi bila pristopna tudi temu delu ljudstva luč narodne presvete! — „Vinarska zadruha v Pulju“ je izborna tarča za lažiliberalne laške časopise, dasi jej ni drugi namen, nego da pomaga kmetovalcem in jih rešuje krnjelskih pijavk. Sedaj ustanavljajo v Trstu Italijani slično društvo pod imenom „Società enologica istriana“. Ali bo tudi to društvo gledalo koristi revnih kmetovalcev, ali pa žepe svojih delničarjev?

Kranjska. — Dne 9. t. m. je bil g. Ivan Hribar slovesno zaprisežen ljubljanskim županom. — Ker je g. Hribar prevzel župansko mesto, je imenoval glavni odbor pražki njegovim namestnikom v ljubljanskem ravnateljstvu banke „Slavije“ dosedanjega knjigovodjo g. Ivana Pribila, na katerega naj se obračajo oni, ki imajo opraviti kaj z banko „Slavijo“. — Dne 31. pr. m. je bil javen shod pod milim nebom v Loškem potoku, na katerem je predaval naš rojak g. Ign. Gruntar, notar v Ribnici, o zboljšanju gospodarskih razmer v okraju in o drugih krajevnih potrebščinah. — Pred ljubljanskim porotnim sodiščem se je zagovarjal žid Moric Schiffmann iz Levova radi trgovine z mladimi dekleti. Obsojen je bil na šest tednov zapora, kateri je nemudoma nastopil. — Pri pogrebu pok. kanonika Kluna je sodeloval tudi „Ljubljanski Sokol“, ker je bil pokojnik zvest njega član, kar pomeni, da ne delajo ovir razvoju sokolstva oni duhovniki, ki spoznajo in so prepričani o važnosti sokolskih društev. — Načelstvo zdravilnega društva na Bledu se je poklonilo ministerskemu predsedniku grofu Badeniju ter naprosilo vladne pomoči za zdravilišče na divnem Bledu, in ga ob enem povabilo k otvoritvi zdravilišča. Badeni je obljubil eno in drugo; samo da nekaj tretjega ne stori! — Učera j je bil sprejet pri cesarju v Budimpešti g. Ivan Hribar, da se zahvali na potrjenju ljub-

ljanskim županom. — Vlada je imenovala našega rojaka g. prof. Rutarja, c. kr. profesorja v Ljubljani, konservatorjem za Kranjsko v I. oddelku. — Svinjska kuga se je razširila že v okrajih Novo Mesto, Litija, Kočevje, Črnomelj, Ljubljana in Logatec. Ker se je unesla kuga tudi na Goriško, opozarjamo kmetovalce, naj se zavarujejo proti nemilemu gostu. — Pri uravnavanju Save pod vasjo St. Jakob se je primerila nesreča, ki se je vendar srečno končala. Potopil se je vsled vrtinca velik čoln, v katerem je bilo deset oseb, ki so se rešile gotove smrti le vsled naporenega plavanja; eden ni znal plavati, a temu je božja previdnost pomagala, kajti Sava ga je zanesla na plitvi kraj, kjer se je rešil. — Deželni poslanec dr. Ivan Tavčar je sklical 14. t. m. volilni shod v Novem Mestu. Zborovanje je bilo dobro obiskano. Predsedoval je župan Perko. — „Zveza slovenskih kolesarjev“ bo imela 29. t. m. v Ljubljani letni občni zbor.

† **Anto Nedvěd.** — Neisprosna smrt nam je zopet ugrabila moža, ki je s pesmijo budil naš narod in ga unemal za vse, kar je lepo, vzvišeno in plemenito. Anton Nedvěd je umrl 16. t. m. v Ljubljani. Koder žive Slovenci, koder se ljubi in goji slovenska pesem, povsod so znani umotvori Nedvédevega uma. Pokojnik je bil rodom Čeh. Porodil se je l. 1828. Pred mnogimi leti je prišel v vsem precej pomembno Ljubljano kot zborovodja filharmoničnega društva, kateremu je ostal dolgo časa zvest, dokler ni postal učitelj petja na pripravnici. Dasi je vodil nemško društvo in gojil po poklicu nemško umetnost, — srcé njegovo se je unelo za slovensko stvar in tej je posvetil svojo skladateljsko nadarjenost. Uglasbil je mnogo najlepših proizvodov slovenskih pesnikov, zložil je v duhu slovenskega naroda in z njimi postavil nerazrušljiv spomenik. Bodi pokojniku lahka slovenska zemlja!

Pri nesreči na železniški postaji Slov. Bitrica na Štajerskem so se ponesrečili baje tile rezervisti: Vincenc Matkovič in Alojzij Koban in St. Ferjana pri Podgori sta usmrčena. Josip Draginja iz Šempasa umrl v bolnišnici, ko so mu odžagali nogi, ter Ivan Kavčič in Dornberga. Poslednji je še pri življenju, a so mu odžagali desno nogo. Torej največ nesrečnežev je z Goriškega. Nesrečniki so deloma sami uzrok, ker so sedeli (nenda v tovornih vagonih) na tleh z nogami visečimi iz vagona. O nesreči oporočajo: 15. t. m. ob 5 $\frac{1}{2}$ uri zjutraj je dospel v mariborsko postajo tovorni vlak št. 117. Temu vlaku je bilo pridodanih par vagonov, v katerih je bilo na 200 rezervistov 97. pešpolka, ki so se peljali na orožne vaje v Maribor. Ko je bil vlak ostavil postajo Slov. Bitrica, občutili je bilo hkrati silen sunek in začuli so se bolestni vskliki. Strojvodja je takoj ustavil vlak in železniško osebje poskočilo je raz vlak, da vidi, kaj se je zgodilo. Res se je zgodila nesreča: Na postranski progi postaje Slov. Bitrica stala sta dva prazna vagona, ki sta se hkrati pričela pomikati, pritrkljala na drug tir in dospela sta po nesreči do menjave baš v istem trenutku, ko je pihal tovorni vlak mimo. Prazna vagona sta osmuknila tudi one vagone, v kojih so sedeli rezervisti. Razun zgoraj imenovanih so bili nekateri le neznatno ranjeni. Poškodovano je dvanajst vagonov.

Koroško. — „Mir“ piše: Zakonska načrta o novem volilnem redu za koroški deželni zbor in o dokladah na vino, ki se pripelje v Celovec, nista dobila najvišega potrjenja zavoljo formalnih napak. Čudno; v našem deželnem zboru sedi toliko dohtarjev in še pravilne postave ne znajo skrpati!! In ti naj rešijo kmeta? Da se Bog usmili! — Znani hotel „Sandwirt“ v Celovec, kamor radi zahajajo tudi Slovenci, kupil je gosp. Jilg, doslej restavratôr pri „Kaiser v. Oesterreich“ v Celovec. Ako bode tudi novi posestnik Slovincem tako rad postregel, kakor dosedanji, potem zahajali bodo tja Slovenci tudi z naprej in svoje zbirališče pripravili znanecm. — Celovski mestni zbor je odposlal dne 3.

t. m. deputacijo na Dunaj, ki se je potegovala za železnico preko Karavank. Da le z uspehom!

Razgled po svetu.

Avstrija. — Mestni zastop dunajski je znižal plačo županovo od 20.000 na 12.000, podžupanoma od 6000 na 4000, svetovalcem (22) pa od 3000 na 1500 gld.; tako se prihrani dunajskemu mestu 45.000 gld. na leto. — Umrl je grof Vints v 94. letu. Bil je najstarejši član gosposke zbornice. — Ministerski predsednik Badeni je bil v Gradcu. — V tovarni smodnika v Feldorfu pri Dunaju se je unelo 300 kg. smodnika; poškodoval je vse poslopje in ubil pet oseb. — Pri prevažanju rezervistov iz Trsta v Maribor je udaril vlak ob dva vagona, ki sta križala tračnico. Vsled tega se je poškodovalo 20 oseb, tri so umrle. — V Levovu so baje zaprli ruskega vohuna v delavski obleki. — Protisemitski časopisi so prinesli program nove nemške ljudske stranke. Ta program je enak onemu, katerega je pred časom razvijal Schönerer v Lincu. — Poslanec Lienbacher je nevarno zbolel. — Kvotno odposlanstvo avstrijsko je ostalo trdno pri svoji zahtevi nasproti ogerskemu. — Dne 8. t. m. je bil shod antisemitov na Dunaju; sklical ga je odbor političnega društva „Eintrach“. Govorila sta poslanca Steiner in dr. Lueger. Poslednji je napadel zopet Ogersko, oziroma budimpeštansko slavnost in razstavo tako, da je razpustil zborovanje vladni zastopnik. To je bilo uzrok, da so zborovalci razgrajali in kričali. Slednjic so zapeli vsi cesarjevo pesem, a dr. Lueger je udarjal takt. — Uradni list je prinesel potrjenje novega eksekucijskega reda. — V levovskem pešpolku št. 30. se je ustrelil letos že peti podčastnik baje radi slabega ravnanja častnikov. Pogreba se je udeležilo mnogo tisoč ljudij, da tako demonstrujejo proti vojaškemu predstojnikom, ki ne storijo nič, da se prepreči nečloveško postopanje z vojaki.

Iz državnega zbora. — V seji 3. t. m. je bil spejet v drugem branju zakon o patentih. Ministerski predsednik je odgovoril na več interpelacij, in sicer na ono posl. Exnerja radi volitve svetovalcev v mestno delegacijo dunajsko. Izjavil je, da vlada pazi, da se povsod izvršuje zakon, kar se dostaja pa glasovanja v avtonomnem delokrogu ene občine, se pa ona ne more v to pečati. Odgovoril je tudi na interpelacijo o oskrbovanju zasebnih uradnikov, njih udov in otrok ter izjavil, da vlada že razmišlja o tem in pride svoj čas na dan s predlogi. Na interpelacijo Zaleskega glede obveznega zavarovanja premoženja je odgovoril minister, da je prišel za to čas uprav sedaj, ko je znižan davčni census ter da vsled tega ne bi kmetovalci občutili stroška obveznega zavarovanja proti ognju itd. Vlada predloži načrt zakona v tem zmislu na jesen. Bila je odbita nujnost predloga posl. Wohanke glede izdajanja nemških izkaznic trg. popotnikom od strani trgovinske zbornice v Pragi. Za predlog so govorili mladočeški poslanci ter so napadli železniškega ministra. V zvečerni seji je predložil finančni minister načrt gledé začasne spremembe nekaterih določil zakona za sladkor z dne 20. junija 1888. Sprejel se je zakon o upeljavi zemljiških knjig na Tirolskem. — V seji 5. t. m. je bil sprejet zakon o patentih v tretjem branju. Razpravljal se je in vsprejel zakon o krajevnih železnicah, katere je letos zagotoviti. Posl. Ferjančič je govoril o črti Gorica-Ajdovščina ter se potegoval, da se proga zdaljša do Postojne. — V seji 6. t. m. je bil sprejet v drugem in tretjem branju zakon o hišarini. Mesto Trst z okolico je začasno oproščen od posledic tega zakona. V isti seji so interpelovali vlado Mladočehi, zakaj ni protestovala proti temu, da sodeluje na milenijski razstavi tudi Bosna-Hercegovina kot celokupni del avstro-ogerske monarhije. Napadli so sodelovanje pri razstavi tudi s finančnega stališča, ker mora doprinašati za stroške tudi naša polovica, ne da je v to privolila; interpelantje so zahtevali od vlade obsiren odgovor. — Poslanec Rigler je predložil nujni predlog, naj se da dopust o času žetve vsem onim kmetovalcem,

ki so uvoženi. Sprejel se je v drugem in tretjem branju zakon gledé politično-jurističnih določb o izseljevanju. Sprejela se je resolucija obrtnega odseka, naj vlada ukrene potrebno proti nedovoljenemu prodajanju pive v steklenicah po prodajalnicah. — Sprejel se je predlog vlade o zemljiški odvezi v Istri. — 13. t. m. je bila zopet seja. Predsednik se je spomnil toplimi besedami pok. Kluna. Po prečitaniu raznih interpelacij je začela razprava o davku na sladkor. Pri razpravi se je oglasilo 27 govornikov za predlogo in 11 proti. Razpravo je pričel poročevalec dr. Kramar. Govorili so razni poslanci, tako n. pr. levičar Gross, Čeh Sehnal, nemški narodnjak Steinwender, dr. Schlesinger, Wohanka, minister Bilinski, Lah Campi, Poljak Szecepanowski, Dobernig in Biankini. Poslednji je izjavil, da morajo južnoslovanski poslanci pri tej priliki priskočiti na pomoč Čehom, ker so oni večkrat pomagali njim. Stavil je istočasno dve resoluciji, naj vlada razpiše premijo za izvažanje vina ter naj odpravi pravico o pripravljanju umetnega vina vsaj na Primorskem in v Dalmaciji. Posl. Spinčič in Laginja stavila sta interpelacijo na ministra-predsednika, zaradi goljufij, ki se gode pri preiskavanju italijanskega vina in radi proizvodnje umetnega vina v Istri in v Trstu. Ista dva poslanca sta stavila nujni predlog za podporo poškodovanim vsled naliva v Dolini in vsled poplave v osepki dolini, ter za podporo poškodovanim po toči v raznih krajih občine paziške, posebno pa davčne občine pičanske. Predlog je bil vsprejet kakor nujen, formalno in stvarno. Zagovarjal ga je na kratko poslanec Spinčič v imenu obeh predlagateljev. Rieglerjev predlog, naj se da primeren dopust o času žetve pri vseh službujočim kmetkim sinovom in poslom, je bil soglasno sprejet. — V zvečerni seji je bila burna razprava radi dr. Heroldovega predloga, naj vlada prekliče prepoved sokolske slavnosti v Toplicah. Predlog je večina odbila. Predlog posl. Steinerja glede državno-uradniških disciplinarnih določb je bil predložen kot nujen v isti seji in razpravlján v naslednji. Nujnost mu ni bila priznana. — V seji 15. je nadaljevala glavna razprava o sladkorju. Govorili so posl. Polak, Tekly in Kramar (kot poročevalec). Pri podrobni razpravi je govoril dr. Lueger ter trdil, da zadene ta zakon najhujše pravrevne sloje prebivalstva. Poročevalcu (dr. Kramaru) je govornik očital, da je rekel, naj se glasuje za predlogo, ker to vlada želi, in vprašal, od kdaj pritrjajo Mladočehi vsemu, kar želi vlada. Dejal je: Nekoč sem trdil, da se je neka stranka v tej zbornici iz tulečega opozicijskega leva premenila v vladnega tovrnega vola. (Posl. Vašaty: Ne vsi člani). Veseli me, da je Vašaty se tuleč lev. Tudi skozi zidove se časih kaj sliši in tako sem izvedel, da se je mej Mladočehi in mej Poljaki vršilo neko šaranje („Tehtel Mehtel“). (Posl. Vašaty: O tem jaz nič ne vem.) Posl. Vašaty ne ve nič o tem. To je ob sebi umevno. Njemu se nič ne pove. (Posl. Brzograd: Tudi drugi nič ne vemo o tem.) Če ni res, prericite to mirno. Povedal sem samo, kar sem slišal od jako verodostojne strani. (Posl. Pacak: Kdor vam je to povedal, je lagal). Počakajte, da povem, kaj se mi je reklo. (Posl. Pacak: Izraz „Tehtel Mehtel“ je žaljenje). Ne, to je izraz za nekaj, kar se godi skrivaj. Vi ste že jedenkrat nekaj prerekli, kar se je izkazalo kot resnično. Le vprašajte prof. Kaizla. Sedaj sem čul, da ste se s Poljaki dogovorili zaradi petroleia, po starem pregovoru, roka roko umiva. Če glasujete za mojo repo, glasoval bom za tvoj petrolej. (Posl. Pacak: To je sumničenje!) Ako ni resnično, toliko bolje za vas. Kar sem čul, sem povedal, da vam dam priložnost, oprati se. (Posl. Jaworski: Jaz čujem zdaj prvič o tem). Da so gospodje Poljaki razžaljeni, temu se čudim, saj so že z vsemi strankami sklepali take pogodbe. Jeden Poljakov je nekoč priznal, da se to sicer ne spodobi, da pa je koristno. Posl. Pacak je jako ostro zavračal Luegerja in mu očital, da je tudi on paktiral z raznimi strankami. Pozivljal ga je, da naj pove, kdo mu je rekel, da se vrše pogajanja.

Posl. dr. Kronawetter je prijemal Mladoche in trdil, da je predležeci zakonski načrt atentat na žep prebivalstva. V imenu poljskega kluba je posl. Jaworski izjavil, da je neresnično, kar je trdil Lueger. Po nekaterih opomnjah poročevalca je bil vsprejet zakon tudi pri tretjem branju. (S tem zakonom se podraži davek za 2 kr. pri kilu v Avstriji, dočim bo ceneji za 3 do 4 kr. v inozemstvu. Vlada je to storila radi tekmovanja tujega sladkorja in v zaščito domače sladkorjeve obrtnije v inozemstvu. Zakon stopi v veljavo 1. avgusta. Opozorjamo naše trgovce, da zaloge sladkorja, ki bodo 1. avgusta v prodajalnicah ne bodo obdačene). — Kranjski poslanci so izvolili Visnikarja kot delegata namesto Kluna. — Stavljениh je bilo 18 interpelacij, med temi tudi posl. Coroninija in dr. Gregorčiča radi ravnopravnosti pri šolski oblasti na Gorškem. S to sejo je bilo odloženo zborovanje na jesen.

Ogerska. — Vrlunec milenijskih slavnostij je bil dne 8. t. m. na 25-letni dan kronanja našega cesarja ogerskim kraljem. Že nekoliko poprej so bili prenešeni kronski insigni v stolno cerkev, kjer so bili razpostavljeni občinstvu na ogled, 8. pa se je vršila glavna slavnost, katere se je udeležil cesar in cesarski dvor ter ogerski dostojanstveniki. V spomin tisočletnice so položili temeljni kamen novemu kraljevemu dvoru. Slavnosti se je udeležila tudi uradna Hrvaška kot samostojen član državne zajednice. Na pozdrav odgovoril je kralj, da se bo čutil srečnega le v sreči in zadovoljstvu ljudstva brez razločka narodnosti. Ali so razumeli gospodje to naglaševanje? — Madjarska predrznost nima mej. Dne 4. t. m. o priliki prenosa kronskih insignij v stolno cerkev, kronski čuvaj Szlavy se ni hotel voziti v cesarski kočiji, ker je imela dvoglavega orla. Za njega so morali doposlati drugo kočijo z Dunaja brez cesarskega orla, katerega so morali odstraniti. Ali ni to brezmejna predrznost? Kaj bi temu rekli, ako bi to storil kak Slovan? Državna zbornica zboruje. Radi napadov Luegra proti Madjarjem je bil v zbornici pravi „haló“, kajti poslanci so strašansko tulili proti Luegru, dočim je inter. vlado poslanec Haló, kaj misli ukreniti proti tem napadom. — Najet od Madjarjev piše tržaški „Mattino“ po svojem budimpeštanskem dopisniku, da bi bilo najbolje, poslati dra. Luegra na opazovanje prof. Lombrosu, da ga pouči do dna in potem zapre v norišnico. Dopisnik povzdiguje Madjarje na najvišjo stopinjo prosvete in proslavlja njih rodoljubnost, naznanjaje, da so zaključili trgovinski boj z Dunajem. Povdarja, da zmagajo Madjarji, a Dunaj da bo moral delati pokorščino. V teh malo dneh — piše dopisnik — kar sem na Ogerskem, sem se prepričal (menda, ker je dobro plačan!) o ogromnem napredku Madjarjev. Hvali razstavo nad vse in želi, da bo to razstavo obiskovalo veliko tujcev. — V Budimpešto je prišlo do 450 časnikarjev k časnikarskem shodu. Časnikarsko društvo jih je sprejelo sijajno. Zastopani so Nemci, Angleži, Belgijci, Danci, Francozi, Italijani, Norvežani, Rusi in Hrvatje, (seveda uradni, namreč župnik Ivan Jagić za „Nar. Novine“, Mavro Špicer za „Agr. Zeitung“ ter dva časnikarja iz Osieka). — Grof Bačani, predsednik ogerske ljudske stranke, je klical ljudski shod ob cislitavski meji, da se ga morejo udeležiti tudi antisemiti. Na shodu se bo govorilo — kakor poročajo „Mattino“, madjarski, nemški, slovenski in hrvaški! — Ogersko kvotno odposlanstvo je zaključilo, da ostane pri svojih predlogih.

Ostale države. — Sveti Oče posreduje v Afriki pri Meneliku v prid italijanskih jetnikov. Vest je resnična in je priznana v zbornici po samem ministerskem predsedniku Rudiniju. Za dosego miru posreduje tudi Menelikov pooblaščenec inženir Ilg iz Švice. On je bil v Rimu in je odtod odpotoval v Abesinijo k Meneliku. — Proti Baratieriju je začela dne 5. t. m. razprava pred vojaškim sodiščem v Masavi. Bil je oproščen in izpuščen na prosto. — 7. t. m. so proslavili v Italiji takozvano „festa del statuto“. — Pri nadopolnilni volitvi za italijansko zborovanje je bil izvoljen v Rimu socialist De Felice. — V Sant'Arcan-

gelu (Italija) je napadlo gladno ljudstvo vse prodajalnice. Vojaki so morali posredovati. — Umril je glasoviti glumec Ernesto Rossi, ki se je proslavil po vsej Evropi. — Upniki Grške so ji dali ultimatum (skrajni rok) za poplačanje dolžnih obrestij. — Pariški mestni svet je soglasno dovolil 10.000 frankov za ponesrečene rodbine v Moskvi. — V Marsilji sta bila baje dva slučaja kolere. — Sedanje francosko ministerstvo Mellinejevo se utrjuje dnevnoma bolj v svojem položaju, kar se je pokazalo že pri večkratnih slučajih glasovanja v zbornici. — Umril je francoski državnik Jules Simon. Bil je odkritosrčen prijatelj Slovanov. — Pri nedeljski (7. t. m.) procesiji v Barceloni (Španija) je vrgel nekdo bombo pred cerkvena vrata uprav v času, ko je stopila duhovščina v cerkev. Bomba se je razpočila in usmrtila 8 oseb a 40 težko poškodovala. Zločinca zasledujejo. — Španci v Kubi zahtevajo vojaško pomoč, kar pomenja, da jim gre piskava. — V Ameriki so se zgodile zopet strašanske vremenske nezgode, ki so uničile žetev in poškodovale železniške tire, poplaviši velike dele dežele. — V Teheranu so umestili dne 8. t. m. novega perzijskega šaha. — Pri kronski slavnosti v Moskvi se je dognalo tudi upravljanje o kinezko-ruski železnici. Izdelovanje proge bo poverjeno Rusom na vsej črti. — Menelik baje nameruje bojevati se tudi proti Angležem kot prijateljem Italijanov. — Delavce in inženirje železniške proge Smirna Kassaba je napadla četa Arabcev; več jih je bilo ubitih. — Predsednik zdravstvenega shoda v Parizu je naznanil udeležencem, da se je našlo proti koleri gotovo zdraveče cepivo, s katerim se je naredilo veliko poskusov s povoljnim uspehom. — V Nici so zaprli nekega italijanskega stotnika kot vohuna. — Bismark je zbolel. — Finančni odsek drž. zbora nemškega ni dovolil vladi zahtevane svote 180.000 mark za nemško kolonijo v Novi Gvineji. — Papežev nuncij Agliardi dobi 22. t. m. kardinalski klobuk. Nuncijem na Dunaju bo imenovan doseđanji v Monakovem monsignor Ajutti. — V Rimu so bili angleški mornarji s častniki pri sv. maši, katero je služil sv. Oče. Po maši so se mu poklonili častniki. — Londonsko sodišče, ki je sodilo Jamesona, o katerem smo poročali svojčas, je izjavilo, da spada pred porotnike. — Iz Berlina poročajo, da je ruski car zbolel vsled nesreče na hodinskem polju. Bolezen ni nevarna. — Na Kreti je še ustaja, a ni upanja, da konča kmalu, ker Turčija je nesposobna, da bi naredila mir, dočim ostale vevlasti niso storile še nič odločilnega v obrambo kristijanov. Grška se boji umešavati se v te spore radi domačih homatij. Poleg vsega pa morajo trpeti ubogi kristijani radi nezadovoljnih turskih podanikov. — Kolera v Egiptu še vedno razsaja. V času od 31. maja do 6. junija je zbolelo v Kairu 199, a umrlo 180 oseb, v Aleksandriji je zbolelo v istem času 41, a umrlo 35 oseb. Od začetka kolere do vključno 6. junija je umrlo v Aleksandriji od 750 zbolelih 611 oseb. Razun Aleksandrije je zbolelo v vsem Egiptu 2666, a umrlo 2285 oseb. Bog nas obvaruj tega gosta! Aleksandrincev že imamo dovolj v Gorici. Ako je mogoče, da kdo zanese kolero v naše kraje, so gotovo ti ljudje, največ čifuti, nesnažni in neredni, da je groza. Ako nam zanesó kolero, tedaj naj bodo oblastnije pripravljene na kritiko, kakoršno še niso slišale!

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. Dne 10. t. m. je minolo sto let odkar se je rodil Anton Mihanović, ki je zložil hrvaško himno „Lepa naša domovina“. No, mirnim srcem rečemo lahko, da je ta pesem tudi naša slovenska last, kajti ni je borne kočice v vsej Sloveniji, kjer bi se ne prepevala. In v priljubljenosti te pesmi med Slovenci je simbolizovano pobratimstvo med obema narodoma. Stoletnico Mihanovičevega rojstva praznovali so povsem Hrvatškem. Slavnosti sicer niso bile šumne, zato pa tem prisležneje. V Zagrebu je društvo „Kolo“ priredilo koncert v „Hrvaškem domu“

in je ob tej priliki Šandor Gjalski čital velezanimivo razpravo o življenju in delovanju pesnika Mihanoviča. — Glavna skupščina stranke prava (oddelek nečistih), ki je imela razpravljati o sporazumu, je zaključila, da sprejme kot svoje člane vse čiste pravaše razun dra. Franka. Radi tega sklepa se je razbila že dogovorjena sloga. Na tej skupščini so glasovali tudi protest proti madjarskemu mileniju in izvolili odbor, ki ima ustanoviti društvo za naseljevanje Hrvatov v Slavoniji. Izvoljen je bil tudi novi odbor, stranke namreč baron Rukavina kot predsednik, potem dr. Banjavčić, dr. Vatr. Brlić, dr. Potočnjak, dr. Ružić, dr. D. Starčević, dr. Tuškan in dr. Žerjavić za Banovino; za Istro prof. Spinčić, za Dalmacijo Biankini in za Slovenijo dr. Tavčar (namestnik dr. Gregorin) — V Osieku so zamazali vse madjarske napise, kar je dalo povod, da so nekateri raztrgali hrvaško zastavo, ki je vihrala na hiši, kjer je slavila 100-letnico Mihanovičevega rojstva oseška „Hrvaška Čitalnica“. — 15. t. m. je pričela glavna razprava pred kr. sodiščem v Zagrebu proti 32. osebam radi umorov, kateri so se dogajali v zadnjih dvajsetih letih v zagrebski okolici in radi kojih so bili obsojeni nekateri tudi nedolžno. Eden nedolžno obsojenih je umrl v zaporu, drugi je bil izpuščen po 18 letih. Ta razprava je odmerjena na več dni. V te reči so vpletene tudi imovitne osebe. Največ umorov se je zgodilo na prevoznikih poste, katero so potem oropali. Pišejo, da še ni bilo v Zagrebu takó zapletene takšne razprave. O izidu sporočimo. — O priliki proslave 25-letnice kronanja našega cesarja ogerskim kraljem je bilo pomiloščenih 149 kaznjencev, mej temi 46 iz Hrvaške-Slavonije. — Hrvaški akademiki v Gradcu in hrvaški delavci na Dunaju so izdali protesta proti madjarskemu mileniju. — „Hrvaški seljaški tamburaški zbor“ (sestavljen iz kmetov), ki je angažovan za dobo dveh mesecev na berlinski obrtni razstavi, je namenil poprej koncertovati na Reki, Trstu, Ljubljani, Gradcu, Dunaju, Brnu, Pragi, v Draždanah in slednjič še v Parizu. — Hrvaški pisatelj Iv. Nep. Jemeršić, čigar knjigo „Materino delo za Boga in domovino“ izda v kratkem naša tiskarna, je izdal zopet drugo krasno knjigo „Bog i Hrvatska ili ozbiljne misli za vjeru i domovinu“, o kateri piše kritika, da je zelo krasna. — V Zagrebu sezidajo baje novo deželno bolnišnico. Sedanje preuredijo za magistratne urade. — V Karlovcu se je ustanovil odbor za povzdigo spomenika hrvaškemu zgodovinarju, znanemu Slovencem po „Matici Hrvatski“, pok. Radoslavu Lopasiću. — Uradna Hrvaška je spravila v Budimpešto na razstavo dva posebna vlaka kmetov iz Slavonije, katerim so dali sredstva razni občinski odbori. V Budimpešti so jih seveda lepo sprejeli. — Na razstavi v Budimpešti je izložena tudi cetinska pogodba, s katero so priznali Hrvatje l. 1527. Habsburžane kot svoje zakonite vladarje. Madjarji so hoteli, naj se ista postavi v ozadju, kjer bi ne bila opaževana, no na izrecno kraljevo željo je postavljena na vidnem prostoru. — Deželno gledišče je imelo dohodkov v pretekli glediščni dobi gld. 172.360-53 (donesek dežele vštet s 37.500 in zagrebskega mesta 5000), stroškov je bilo gld. 174.847:37, ako se k istim prištejejo še neki dolgovi, kaže se zguba gld. 5318:10, katero bo moral trpeti podjetnik dr. Miletić, ker se je tako zavezal. — Zagrebski hrib Slememisljijo spojiti z Zagrebom po telefonu. — Z Reke je odrinilo 80 udeležencev k madjarski slavnosti, ki se je vršila 8. t. m. v Budimpešti. Res veliko število madjarskih rodoljubov so zbohnali na Reki!

Dalmacija. — Zaderski „Nar. List“ je prinesel precej rezek članek na adreso pravaških strank na Hrvaškem, naglašaje korist, kojo so imeli od tega spora privrženci sedanje politične sisteme na Hrvaškem. V Zagrebu so res slepci, kateri zaslužijo še hujšega pokaranja! — Tudi v Dalmaciji je deževno vreme, ki dela škodo vinogradom. — V Dubrovniku so dosedaj štirin državni arhivi, katere zložijo v enega. — Dantejev „pekel“ je prevedel na hrvaški točno po iz-

virniku pok. prof. Stj. Buzolić in izide tiskan v kratkem. — Železnica Split-Aržano bo stala gld. 5.600.000; to svoto plača sama vlada tako, da je Dalmacija oproščena vsakega doneska ozirom na nje slabo gnotno in gospodarsko položnje. — Naš rojak, dr. Vipauc, je imenovan za višjega okrajnega zdravnika v Zadru. — Dubrovniški Hrvat. slikar Vlaho Bukovac, ki je izdelal sliko našega cesarja v naravni velikosti, dobiva naročila celó iz Amerike, kjer spoznavajo v njemu darovitega slikarja. Bukovac ima v Zagrebu svojo palačo in slikarski salon. — Razpisano je mesto okrajnega živinozdravnika v Kotoru.

Česka. — Aleksander Neklau je izdal knjigo „Die böhmische Frage. Ein nüchternes, offenes Wort an alle Beteiligten“. V tej knjigi črta pisatelj, kako je bila omejena češka književnost koncem prošlega stoletja le na izdajanje molitvenikov, cerkvenih pesmij, koledarjev in sejmovskih pesmic. Z neumorno požrtvovalnostjo so se povzdignili na višo stopnjo ukljub oviranju od strani oholih Nemcev. V narodni borbi je pomagalo narodni stranki tudi konservativno češko plemstvo, da si pridobi v narodu pristašev proti sovražnemu stremljenju avstrijskih Nemcev. Opisuje nastop in razvoj mladočeške stranke, ki je pokopala staročeško. Danes se delijo Čehi v Mladočehe, realiste, kmečko stranko, napredno ali pokrokovno stranko. V knjigi razlaga programe teh strank in povrhu še spominja, da je izdelal načrt tudi grof Harrach za ustanovitev zmerne stranke, ki bi se imela sestaviti od poslancev iz vseh slojev češkega naroda. Ta stranka nima še nijednega privrženca razun grofa Harraha.

Galleja. — Koncem tega meseca bodo volitve v okrajne zastope. Poljsko „Dilo“ javlja, da se pripravljajo vse stranke za boj. V zahodnem delu dežele postavljajo kmetje svoje kandidate nasproti onim veleposestva ali „zlahte“. V vshodnem delu nasprotno pa bo narodnostni boj med Rusini in Poljaki. — 18. t. m. so proslavili na slavnosten način 200-letnico Ivana Sobieskega. —

Poljak pater Stanislaw Stojalowski, o katerem smo tudi mi že poročali, priobčil je v „Dzieniku Krakowskem“ obširen dopis proti pismu, katerega mu je naslovil papežev nuncij. Stojalowski je zelo spreten agitator in je v nadlego poljski zlahti, ki bi se ga rada rešila na katerikoli način. V svojem dopisu piše med ostalim: „Izvestni krogi, ki ne znajo ločiti vere od strankarstva, me prezirajo. Radi tega so iznašli zopet nov način, da me razžaljujejo, razglašujó, da sem sprejel nuncijevo pismo posredovanjem redarstva. Jaz se tega ne bojim prav tako, kakor tudi ne žuganja, ki ima svoj vir v starinskih pravdah z vražami in alkemisti. Jaz stojim na božjem in cerkvenem pravu. Moj prvi predpostavljeni je barski nadškof Milinović, potem pa papež. Barski nadškof mi je pisal lastnoročno: „Zahtevajo od mene, naj Vas odstavim in pokličem v mojo nadškofijo v Črnogoro, ali jaz sem jim odgovoril, da jaz tega ne morem storiti brez preiskave in ob-sodbe: ne maram pa tega storiti, ker jaz nisem redarstvenik ali orožnik. Ako si ti kaj zagrešil proti veri, naj te pokličejo v Rim in tam naj te sodijo!“. Pregarjanju Stojalowskega ni treba razlaganja. Primer se lahko uporabi tudi v neki drugi deželi!

Črnagora. — Delajo se že velike priprave za proslavo dvestoletnice vladanja sedanje kneževne rodovine. Pričakuje se veliko gostov iz Rusije, Srbije in od drugod. — Ruski car je odlikoval prestolonaslednika Danila in brata mu Mirka z visokimi odlikovanji.

Bosna-Hercegovina. — V Sarajevu je umrla soproga vojaškega poglavarja barona Appela. — Nekateri trgovci v Sarajevu nameravajo ustanoviti s pomočjo vlade društvo, ki bi se pečalo z uvaževanjem volne, gumija in drugih kolonijalij. Precej po dovoljenju vlade se prične delovanje. — Za Bosno-Hercegovino iščejo sposobne osebe za orožnike. — Pri zadnjem štetju prebivalcev v teh dveh deželah se je pokazalo, da je narástlo prebivalstvo v desetih letih od 1.336.091 na 1.568.092 duš. V tabeli starosti se izkazuje 155 mož s 100 leti, 128 mož čez 100 let.

Na 100.000 duš je prišlo le 7 slepcev. Mohamedanci imajo 1051 verskih šol. Državnih osnovnih šol je 166, srednjih 19, med temi 2 višja gimnazija.

Makedonija. — V Varni je bil shod Makedoncev, ki se je vršil ukljub raznim oviram. Shoda so se udeležili tudi Armenci. Shod je protestoval proti poskusu, da se odstrani bolgarska šizma, in proti nedostatnim preosnovam, katere je uvedla Turčija, in slednjič je zahteval samoupravo za Makedonijo.

Srbija. — Belgrajske „Male Novine“, katere nam je priporočil kot najzanesljiveje naš g. dopisnik iz Srbije, v kolikor se dostaja crpanja vestij o Srbiji, pišejo zelo neugodno o belgrajskih odnošajih, posebno ozirom na prihodnji dohod črnogorskega kneza, — kar se zgodi baje zopet gotovo 27. t. m. O čistoči v Belgradu piše, da je Belgrad „dronjav, jadan i prljav“, po vseh ulicah da je načistoba, gnoj, prah, ruševina, trgi zarasli s travo, ograje porušene, hišna vrata iztrohla, pločniki luknjasti, dá, nereda in smradu toliko, da je človeka sram. Slednjič kliče na pomoč mestno upravo. Ako smemo verovati „Malim Novinam“, tedaj se nahaja belgrajska uprava v prav slabih rokah. Drugi časopis, namreč „Srpska Zastava“, ki izhaja tudi v Belgradu, javlja, da je vročena kralju Aleksandru prošnja, naj stori konec zulumčarenju (po domače; „španjski inkviziciji“), ki se dogaja v zaporih v Požarevcu. To prošnjo so podpisali prvi meščani v Požarevcu; v nji se navaja, da delajo uradniki brezakonitosti in zločinstva z obsojenci; da se nahajajo v zaporih popolnoma nedolžne osebe uglednih rodbin, s katerimi se ravna nečloveški ter se dozdeva, da so pokopani živi v grobu. Stavljajo jih na najtežje muke, bijejo in kosajo, da umirajo v najhujših mukah. Prošnja na kralja končuje: „Usmili se nas, gospodar, pomози nam in reši nas!“

Bolgarija. — O priliki srbsko-bolgarskega pobratimstva je izšla v Sredcu jedina številka časopisa „Bratski List“, ki je tiskana v štirih jezikih, namreč: bolgarski, srbski, ruski in češki in se v istem proslavlja bratska sloga. Številka je namenjena slovanskim vladarjem: ruskenmu carju, kralju Aleksandru, knezu Nikolaju in knezu Ferdinandu. — 7. t. m. je začela v Sredcu sodiščna razprava proti bivšemu redarstvenemu prefektu Lukanovu, ker je pred tremi leti mučil v zaporu nekega mladeniča, ki je bil obdolžen, da je sodeloval pri umoru ministra Belčeva. Ker je bil mladenič nedolžen, ni mogel priznati zločina, in za to ga je dal prefekt politično pretrlejem ter ga sežigati, da je vsled tega umrl v bolnišnici. Priče so potrdile, da je bil mladenič res takó trpinčen. O izidu razprave še ne znamo.

Rusija. — Kronske slavnosti so končale, one ostanejo v spominu vsem udeležencem, kolikor onim, ki so bili deležni slavnosti pri gosposki mizi, toliko tudi onim, katere je doletela nesreča, da so zgubili kako drago osebo pri znani nesreči. Preiskava se vrši na vsej črti, da se dožene pravi vzrok nesreče. Vlada je ukrenila potrebno, da bodo preskrbljeni vsi oni otroci, ki so zgubili svoje starše ali hranitelje pri tem nesrečnem slučaju. sploh, ona ni pozabila na svojo človekoljubno dolžnost. Sam car je prevzel na se ogromne stroške za poplačanje odškodnine in za vzdrževanje. Tudi drugi dobrotniki so podarili v to svrhu svoj obol, da se ublaži težka bol. — Ruski časopisi so naglašali z zadovoljstvom miroljubni glas cesarjev pri sprejemu avstro-ogerske delegacije, kakor tudi naglaševanje delegacijskih predsednikov o prijateljskih odnošajih vseh držav. Take izjave — pišejo — so našle ugoden odmev v Rusiji, le žal, da se to ne potrjuje z dejstvi. — Vseruska razstava v Nižjem Novgorodu odprla se je dne 9. t. m. Zajedno se je otvoril istega dne svetovnoznani semenj nižjenovgorodski. Ta razstava je XVI. vseruska razstava. Razstavni prostor je baje 400 seznjev dolg in 350 seznjev širok. Iz mesta do razstave vodi električna železnica. Ta železnica bode velika dobrota obiskovalcem razstave. Na razstavnem prostoru samem je zgrajena druga električna železnica ožjim tirom. Sosebno zanimiv bode azijski del razstave. V razstavi bode tudi ribnik, obseza-

joci 1000 kvadratnih seznjev. Vsega ukupe ima ta razstava 20 oddelkov za kmetijstvo, konjerejo, domače živali, sadjarstvo in vrtnarstvo, rudništvo, lovstvo, narodno umetnost, domačo industrijo, stroje, Sibirijo in trgovino Rusije s Kitajem in Japonsko, centralno Azijo in trgovino s Perzijo, vojaške in mornarske stvari, plovbo po rekah in po morju, prosveto, umetnost, zdravstvene in človekoljubne naprave.

Raznoterosti.

* **Drsaljšče za milijon.** — V New-Yorku se je osnovalo društvo, kateremu je namen, postaviti velikansko palačo in v njej umetno drsaljšče, ki bo stalo čez milijon. V odboru so znani ameriški milijonarji Vanderbilt, Astor, Balmont, in Gould. Na palačini strehi bo kolesarsko dirkališče.

* **Polževa moč.** — Neki francoski zolog pripoveduje: Privezal sem polža na nit, katere drugi konec sem pritrdil na kos železa. Na moje začudenje velik in težek kos železa ni zadržal polža, da ne bi splezal na steno, lezel mirno navzgor in vlekel železo s seboj. Stehtal sem polža in železo. Polž je imel 7½ gr, železo pa 250 gr. Sestavni poskusi so pokazali, da bi mogel polž potegniti 265 gr, to je 36kratno svojo težo. Kaj to pomeni, predstavimo si, ako pomislimo, da bi moral človek srednje teže nesti 55 centov.

* **Tužen konec slavnega začetka.** — Poročali so časopisi, da je bivši avstrijski nadporočnik Blauther v San Francisku izvršil roparski umor in pobegnil najbrž v Evropo. Sedanji ropar in morilec imel je upanje na sijajno vojaško karijero l. 1878. je kot kadet šel v vojno v Bosno. Takrat 18letni mladenič je imel braniti z malo četico neko važno mesto. Ustaši, stokrat številnejši, so brez prestanka naskakovali dotično mesto, a Blauther se s svojo četo ni umaknil. Naposled sta od cele čete ostala samo še Blauther in naddesetnik. Blauther je sam začel streljati iz topov na sovražnika in posrečilo se mu je, jih pregnati. Za ta hrabri čin dobil je 18letni mladenič red železne krone, je bil povišan za častnika in zadobil viteški stan. V isti vojski je storil še več takih činov in rešil tudi neke laške podanike, za kar mu je laški kralj podelil neki red. Po končanih bojih je Blauther prišel na Dunaj, kjer si ga je dal cesar predstaviti in tudi nadvojvode so ga na različne načine odlikovali. Z Dunaja je prišel kot nadporočnik v Galislo, zašel v malovredno družbo in konec je bil, da je moral kvitirati. Odšel je v Ameriko, kjer ga zdaj iščejo kot roparja in morileca.

* **Časi se spreminjajo!** Član avstrijske delegacije dr. Bareuther je razkril čudno dogodbo. V javni seji je povedal, da je vojaški častni sod prisilil nekega poročnika, da je moral kvitirati, ker je mudeč se na dopustu pri svojem bratu, lastniku večjega posestva, temu pomagal orati. S tem, ker je mož prijel za plug, je osramotil baje cesarsko suknjo. Taki nazori niso vedno vladali. Vsaj spominjamo se, da so nas naši učitelji učili v šoli, da je cesar Jožef II. sam prijel za plug in je oral. Zanj to ni bila sramota — dandanes pa je „Tempora mutantur!“

* **Grozen potres** je bil na Japonskem. Mesto Kamaishiu je popolnoma uničeno. Usmrčenih je več tisoč oseb. V razdobju 20 ur so občutili potres 125 krat. Ljudstvo je strašansko zbegano.

* **Zadovoljnost nad vse.** — V kuhinji grada versailleskega je bil za časa kralja Ludovika XIV. deček, čigar delo je bilo sukati pečenko na raznju. Enkrat je šel skozi kuhinjo sam kralj in videl je dečka pri delu. Kralju je ugajal prijazen obraz dečkov in njegov veseli pogovor; mislil je torej: Ta fant je znabiti sposoben tudi za kaj boljšega; povprašam ga, ali je tega vreden. — Kralj tedaj vpraša: „Odkod si in kakšno je tvoje delo?“ — „Sem iz mesta Berry“, odgovori fant, ne da bi vedel, da govori s kraljem — „imenujem se Štefan in pomagam v kuhinji“. — „Koliko pa pri svojem delu zaslužiš?“ — „Zaslužim toliko, kakor kralj“. — „Hm; koliko pa kralj zasluži?“ — „Toliko, kolikor

potrebuje in toliko jaz tudi zaslužim. Več si ne želim. — Ljubi čitatelj! Ta revni deček je bil tako zadovoljen s svojim stanom, in za koliko bogatejši so nekteri ljudje in vendar niso nikoli zadovoljni.

po „Miru“. — 8 —

*** Kraljica — nuna.** Vojvodinja Adelajda de Braganza, udova umrlega portugalskega kralja Dom Miguela, rodod kneginja Löwenstein, je vstopila pred kratkim v benediktinski samostan Solesmes na Francoskem kot nuna. V onem samostanu žive že kot nuni dve njeni bližnji sorodnici kneginji Marijana in Neža Löwenstein; tretja njih sestra pa je nuna frančiškanska. Kraljica Adelajda je mati nadvojvodinje avstrijske Marije Terezije, udove ravnokar umrlega nadvojvode Karola Ludovika.

*** Podjeten starček.** Znani antropolog in ravnatelj berlinskega narodopisnega muzeja grof Bastian, 70 let star mož, je odpotoval v Azijo in namerava čez Tonking kreniti v srednjo Kitajsko, koder prebiva rod Mlates. Ta kitajski rod je silno divji. Kar je doslej odpotovalo misijonarjev in učenjakov ali trgovcev k temu rodu — se nobeden ni vrnil živ. Sedaj pa se loti 70-leten starček tacega trdopolnega in nevarnega potovanja.

*** Lahak spomenik.** V neki livarni v Milanu so pred kratkim izgotovili spomenik matere božje — doslej najlažji spomenik. Kip je tri metre visok, a tehta samo 1½ kilograma. Ulit je iz aluminija.

*** Nova električna luč.** Hrvat Tesla, sloveči učenec slavnega izumitelja Edisona, je iznašel po sedemletnem proučevanju električno napravo, ki daje trikrat močnejšo svetlobo, nego dosedanje elektriške naprave. Po poročilih iz Novega Yorka se Tesla bavi sedaj s poskusi, kakó bi bilo možno prevajati električno silo iz jednega kraja v drugi, ne da bi bilo potrebno v to posebno napeljanih žic. Pravijo, da Tesla pogodi tudi to, kar bi bilo pravo čudo, ki bi nadkrililo vse epohalne iznajdbe sedanjega veka.

*** Naša vojska** bode imela — vsled poročil, predloženih delegacijam — v letu 1897. 12 generalov topništva in konjištva; 72 podmaršalov, 110 generalmajorjev, 349 polkovnikov, 391 podpolkovnikov, 679 majorjev, 2840 stotnikov prvega reda, 1235 stotnikov drugega reda, 5305 nadporočnikov, 4955 poročnikov; skupno torej 15.958 častnikov. K tem treba še pristeti 2027 duhovnikov, avditorjev zdravnikov in računovodjev, 2057 vojaških uradnikov in raznih drugih vojnih služabnikov — torej skupno 20.958 gagištov. Nadalje bode imela vojska 2242 častniških namestnikov, 37.707 podčastnikov, 223.004 vojniki in vojakov, 17.879 častniških slug; 766 invalidov v lokalni obskrbi. Vsa obrambena sila bode štela torej 301.169 oseb. Vojna mornarica bode imela 680 častnikov (2 admirala, 2 podadmirala 15 kontreadmiralov), 9 duhovnikov, 9 avditorjev, 62 zdravnikov, 238 tehniških uradnikov, 108 slug, 1367 tehniškega pomožnega osebja, 7500 mornarjev, — skupno 10.325 oseb. Po takem bode znašala vseukupna obrambena sila v miru 312.494 oseb.

*** Oklie Menelikov.** Iz Pariza poročajo, da je Menelik objavil poseben oklie glede Italijanov, čim se je vrnil v Šoansko kraljestvo. V tem oklicu da izjavlja, da hoče povrniti Italiji ujete Italijane, ako se mu Italija obveže pismom in pečatom, da prizna njegovo nezavisnost in da Italija svoje eritrejske kolonije ne razširi preko nekdanje skrcene meje, t. j. preko rek Mareb in Belesa. Menelik da se v tem oklicu obvezuje s svoje strani, da ne bode podpiral dervišev ne proti Italiji, ne proti Egiptu. Svoj oklie zaključuje Menelik z izjavo, da se hoče povsem posvetiti mirnemu razvijanju svojega cesarstva.

*** Madjarski milenij in pa hodinsko polje.** Nasprotniki Rusije so skušali po svojih listih izkoristiti katastrofo, ki se je dogodila dne 30. m. m. povodom ljudske veselice na hodinskem polju pri Moskvi. Ti brezvestni časnikarji so hoteli to nesrečo opisati tako, kakor da jo je provzročila lakomnost „izstradanega“ ruskega ljudstva (!), drugi zopet so pisarili o atentatu, kojega so provzročili — „nihilisti“, živeči sevé le v domišljiji teh

časnikarskih zavijačev. Kaj pa porekó ti sleparji javnega menenja, ako se jim pove o rabuki, ki je bila dne 8. t. m. v Budimpešti povodom slavnostnega sprevoda. I tam je bilo poteptanih, mrtvih in ranjenih, dasi izve-tuo ni bilo v gnječi kakih 800.000 ljudi, kakor na hodinskem polju in dasi ni bilo dobiti ničesar v dar. Evo, kaj poroča budimpeštanska policija o tej „katastrofi v malem slogu“. Ponesrečilo je 419 oseb in sicer: 68 hudo ranjenih v gnječi; 62 jih je zadela solnčarica, 14 si jih je polomilo ali zvililo ude o padu, dva sta bila ranjena v pretepu z nožem, dva sta se ubila ker sta padla raz balkon. Izmed jahačev, ki so bili v slavnostnem sprevodu, padlo jih je 30 ali s konjem vred ali raz konja. Vsi so se nekoliko pobili. Med „padlimi“ jahači bil je tudi grof Keglevich, ki je nosil srbski prapor. Jeden izmed jahačev si je pretresel možgane.

*** Kako cenijo razbojnik krasni spol.** Iz Carigrada javljajo, da je neka razbojniška četa napadla in zadržala dve gospi; jedna je Francozkinja, druga Srbkinja, nečakinja srbskega poslanika. Vozili sti se iz Carigrada v neko bližnjo kopelj. Razbojnik zahtevajo za nji odkupnino in sicer za Francozkinjo 15.000 funtov, za Srbkinjo pa 10.000 funtov. Francozkinja, ki je bila nameščena popred v sultanovem haremu, obrnila se je za pomoč do sultana, ki jo je baje tudi obljubil. Za Srbkinjo pa se do sedaj ni našel nikdo, ki bi jo hotel odkupiti.

*** Židovske zapovedi.** — V Parizu je židovsko društvo „Alliance israelite universelle“, ki ima sledeče zapovedi ali pravila, naureč: „1. Društvo ni ne francoško, ne nemško, ono je židovsko. — 2. Moderna ljudstva so porazdeljena v narode, samo mi nimamo someščanov, temveč samo verske zadrage. 3. Žid ne bode prej prijatelj kristijanom in mohamedancem, dokler ne bode sijala judovska vera kakor edina vera — razuma. 4. Razkropljeni med vse narode, ostanemo mi najprej Židje. 5. Naša narodnost je vera naših očakov — mi ne poznamo druge narodnosti. 6. Mi stanujemo v tujih deželah in mi se ne moremo brigati za vedno menjajoče se interese teh narodov, dokler so naši moralni in materijalni dobički v nevarnosti. 7. Židovska vera mora enkrat prevladati vesoljni svet. 8. Židje! smatrajte se za ude izvoljenega ljudstva. 9. Ako verujete, da je vera vaših pradedov edini patrijotizem. 10. Ako verujete, da ste izven narodov eno samo ljudstvo. 11. Ako verujete, da židovstvo predstavlja edino versko in politično resnico. 12. Ako to verujete, pridite, poslušajte nas! 13. Delo je veliko in sveto, vspeh gotov. 14. Katolicizem je naš tisočletni sovrag, njemu moramo razbiti glavo. 15. Vsak dan se bolj in bolj razširja mreža, ki jo pletejo židje ro vesoljnem svetu. 16. Pride dan, ko bode Jeruzalem hiša skupnih narodov. 17. Ko židovsko zaglavje monoteizma poplavi meje najskrajnjih potov zemlje. 18. Uporabljajmo vsakoršne okolsčine. 19. Naša moč je velika (denar), učimo se dobro uporabljati isto. 20. Kaj se hočemo bati — ni daleč — ko bode bogastvo vsega sveta v naših rokah. 21. Mi napredujemo z orjaškimi koraki. 22. Novo mesijansko kraljestvo, novi Jeruzalem mora priti na mesto cesarjev in papežev.“ — Kaj pa, ako narodi nekega dne kar nakrat poberó in sebi ohranijo tako židovsko — moč...?!

*** Grška nebesa in madjarski milenij.** — „Agr. Tagblatt“ je prinesel to- le vestico: „Mej raznimi ptujci, ki so obiskali budimpeštansko razstavo, je bil tudi neki nemški profesor, ki se je zelo razveselil, opazivši na razstavi svojega znanca in kolego Madjarja. „Zelo me veseli, dragi kolega, da ste prišli celó iz Nemčije na obisk naše krasne Ogerske“, pozdravi ga madjarski tovariš. „O prosim, ne prihajam naravnost iz Nemčije ampak iz Grške“, mu odgovori Nemeč. „Velijo, da je Grška lepa dežela“ nadaljuje Madjar. „Seveda“ mu odgovori Nemeč, „kajti tudi pesniki velijo: Über Griechenland lacht der Himmel!“ — „A, was haisst Himmel! Über Ungarn lecht jetzt gonze Welt!“ In Nemeč je dal prav Madjarju, kar mu radi damo tudi mi.

Narodno gospodarstvo.

Kako zatirati predenico na deteljiščih. — Mej najnadležniše zajedake je vštovati predenico, katera postaja včasih deteljiščem v pravem pomenu besede pogubna. Zato pa iščejo kmetovalci že od nekdanjih izdatnih pripomočkov, da bi jo za vselej pregnali iz svojih deteljišč. Med drugimi sredstvi, slišimo, da rabijo na Francoskem, pa tudi v Emiliji in Romanji na Italijanskem, naslednje: Na tista mesta, katera je premežila predenica, vsejejo v jeseni oves, koji požanjejo potem za pičo. Ovsena sètev nekda zamuši predenico.

Dragi natrošajo na mesta, katera je okužila predenica, novega popela in pa zasipajo potem z 12 do 15 centim. debelo plastjo zemlje. Toda to delo naj se razlegne nekoliko čez tisti mladež, kateri je predenica naredila deteljišči.

Se drugod posamejno površno plast zemlje 2-4 cm. na debelem z lopatú tako, da prerežejo deteljna stebila. Posneto plast z vsem, kar je na njej, zažgó na mestu ali odneso previdno kam drugam ter zasujejo mladež z novo, neokuženo zemljo, iz katere pahne zopet mlada detelja. — Kdor se hoče prepričati, katero sredstvo je najbolje, naj poskúša; saj to ne stane mnogo. „G. L.“

Vinogradniki pazite! — Pametni vinogradniki so prvič večinoma že skropili svoje trte ali je pa sedaj skropé. Naj vendar tega ne opusti nihče! Gledati pa je, da vas kdo ne prevari, kajti brezvestni ljudje so brž pripravljene slabe reči prodajati za dobre, da le sebe obogaté, naj s tem svojemu bližnjemu še toliko škodujejo. Pri nas upamo, doslej še ni posebnih prevar, ali nemogoče niso. Zato podamo sledeče po „Pester Lloyd“:

Preteklo leto so mnogi vinogradniki poskusili, da proti peronospori ali strupeni rosi rabljena sredstva, zvana „azurina“ in peronosporin“ niso imela pravega vspeha, da so dostikrat ostala kar brezvspešna. Ogerski poljedelski minister je dal vzorec „azurina“ in „peronosporina“ preiskati deželnemu kemiškemu zavodu. Pokazalo se je, da imajo ta sredstva tako malo bakra ali kufra, da so radi tega strupeni rosi brez moči. Zato je opozoril po časopisih in društvi vinogradnike, naj ne rabijo „azurina“, „kristalovanega azurina“ ali „peronosporina“ za škropljenje. Ob enem pa je ukazal razglasiti, da je najboljše sredstvo, kakor je nam že znano: modra galica, raztopljeno apno, ali modra galica in sodna zmes. Ker se je pa tudi že zgodilo, da je modra galica prišla v promet pomešana z zeleno galico, naj se dobro pazi, da se rabi le sama čista modra galica. Zato opozarjamo resno vse vinogradnike, kje in kakšno galico kupujete.

Trtno uš so zasledili te dni tudi v Štandrežu pri Gorici. Naše kmetijsko društvo goriško se ja obrnilo brzojavno do c. kr. mestništva v Trstu, da vkrene potrebne naredbe. Žalibog, se je začela ta najhujša sovražnica trtoje širiti po vinorodnih pokrajinah; zato treba, da smo na vse pripravljeni in da zastavljamo vso svojo skrb v to, da pravočasno zaprečimo nasledke okuženja po trni uši.

Pripravljanje goveda za planinsko pašo. — 1. Govedo naj bo skozi celo zimo vsak dan, če dopušča vreme, vsaj po eno uro na prostem zraku na tekališču. 2. Krma po zimi naj bo kolikor mogoče naravna, obstoji naj torej osebilo iz trave (sena, slame!) izvzeta so le teleta, ki dobivajo še mleko. Varovati se je treba posebno mehkejše hrane, kakor gorke juhe, repe, podzemlje itd. Govedo se ne sme nikakor pitati. 3. Nekoliko časa, predno se žene živina na planino, 4 do 6 tednov, naj se parklji pregledajo ter naj se prirežejo do naravne velikosti in oblike, ako so predolgi in premočni. Pri govedu, ki se naprej popisani način pregiblje, navadno ni treba tega dela. 4. Kakor hitro je kaj trave, naj se spravi goved, jalo da se ono vina na pašo, ki se še ni paslo, navadi pasti. 5. Ako ima goved do planine storiti dolgo pot, tedaj se mora že prej večkrat goniti primerno daleč. „Gosp. Gl.“

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici sprejema naročbe na naslednja umetna gnojila:

Thomasov fostaft (žlindrina moka:) obsega 16—18 odstotkov fosforove kisline; jako fino uprašen; cena po 2 gl. 60 kr. kvintal. Naročiti se je do 10. avgusta. Blago se izroči v prvi polovici oktobra.

Kainit za 12,4% pepelika ali 23% žvepleno-kislega kalija, približno 2 gl. 80 kr. kvintal. To gnojilo se bo naročalo sproti, vsakrat kadar nabere naročeb za eden vagon blaga.

Mineralni superfostaft z 17—19% fosforove, v vodi raztopljive kisline po 4 gl. 40 kr. kvintal. — Naročiti se je do 31. avgusta; blago se izroči prve dni oktobra.

Žvepleno-kisli pepelik, čisto in fino zmlet, po 11 gl. 40 kvintal. Naročiti se je do 21. avgusta; izročitev začetkom oktobra.

Kilenski solnitar, cena temu gnojilu še ni določena; naročbe se sprejemajo pa že od zdaj naprej do januarja 1897.

Po določenih cenah se bo dobivalo blago brez drugih stroškov v društvenem skladišču, pa le tedaj, če se nabere naročil za cel vagon.

Pri naročbi bo plačati na ime varščine 1 gl. od vsacega kvintala naročenega blaga, pri izročitvi pa se bo morala poravnati kupna cena.

Če ne bo naročeb za mineralni superfostaft, žvepleno-kisli pepelik, kilenski solnitar vsaj za 100 kvintalov skupaj, poraste cena za 82 kr. na vsakem kvintalu.

Če se združijo naročniki tako, da jih vzame več skupaj po eden vagon, katerega koli izmed gori navedenih gnojil ter bi želeli dobiti blago do katere druge postaje na južni ali na furlanski železnici, pošlje se jim blago naravnost na dotično postajo in v tem slučaju se jim zaračuni voznina po daljavi voznje.

V Gorici dne 16. junija 1896.

Predsedništvo c. kr. kmetijskega društva.

Materino delo

za

BOGA IN DOMOVINO

Hrvaški spisal Ivan Nep. Jemeršić, župnik grubišnopoljski. — S pisateljevim dovoljenjem po tretji izdaji priredil Slovenke Simon Gregorčič ml. —

Ta krasna knjiga hrvaška je doživela v enem letu tri izdaje; tretjo je pisatelj predelal po nasvetih merodajne kritike. — po tretji izdaji je prirejen slovenski prevod, ki izide koncem julija v «Goriški Tiskarni» A. Gabršček.

Slovenska prireditelj te znamenite knjige bo nekoliko obsežniša od izvirnika. Vendar smo udarili ceno le na 50 kr. za tisk, ki se naprej naročé; rok za naročevanje podaljšamo do 15. julija. Pozneje bo cena 70 kr. Naslovna stran bo primeren umetno izdelan barvotisk.

Že prva in druga izdaja hrvaške knjige ste zbudili povsod velikansko oduševljenje. Kolike vrednosti mora biti ta zlata knjiga, ki prinaša pisma devetih škofov (med temi dveh slovenskih), katere ponatiskujemo v tej prilogi.

Knjigo tiskamo v 1500 iztisih v nadi, da jo hitro razpečamo in da bo kmalu potrebna tudi slovenska, morda še izboljšana druga izdaja. — In knjiga je res taka, da bi jo morala skrbno čitati sleherna slovenska mati ter se — po njej ravnati. Kdor dobro slovenskemu narodu, naj nabira naročnikov; denar je poslati naprej po nakaznici. Kdor naroči, ta dobí vse knjige, katere naj blagovoli razdeliti med one, ki so jo plačali.

Velečastni gospod!

Prejel sem Vašo prekrasno knjigo «Majka u radu za Boga i Hrvatsku» ter se Vam najtopleje zahvaljujem. To Vaše delo bode brez dvojbe jako lep dar hrvaškim ženam, in želim, naj bi se kolikor možno povišalo število onih mater, ki se bodo odlikovale v delu za Boga in Hrvaško. Vaša knjiga pripomore k temu mnogo v vsakem pogledu. Blagoslavljam Vas iz srca. Priporočam se Vašim molitvam in Vaši ljubezni ter ostajam

Vaš prijatelj

Josip Jurij Strossmayer l. r.

V Djakovarju, 18. decembra 1894.

Disokočastlivi gospod!

Za Vašo prelepo — za Boga in domovino koristno knjigo blagovolite prejeti 10 gld. «Majka u radu za Boga i Hrvatsku» je znamenita knjižica za hrvaški narod. Blagoslovljena bodi roka, ki jo je pisala. Srčno se Vam zahvaljujem za ta dar. Blagoslavljam Vas in Vaš trud.

Dr. Alojzij Mat. Zorn l. r.
knez in nadškof goriški.

V Gorici, 12. septembra 1895.

Prečastlivi gospod župnik!

Zahvalim se Vam za Vašo blagovoljnost, v kateri ste izvolili doposlati mi najnovejšo svojo vspodbudno in zanimivo knjigo: «Majka u radu za Boga i Hrvatsku».

Kolikor sem jo mogel v kratkem času prebrati, tu in tam pregledati, veseli me, da ste v tej knjigi tako lepo in razločno razpravljali za Boga in domovino. Lepo pišete in res je, da slednjič vsa sreča i posameznih ljudij i celih narodov sloni na živni veri in na življenju po veri, in kako mora torej vsemu in vselej biti prvo in najvažnejše za časno in večno njihovo srečo, ravnati se po besedah Kristusovih: «Iščite najprej Božje kraljestvo in njegove pravice, in vse to (drugo) vam bode privrženo». (Mat. 6, 33). In zares, «kaj pomaga človeku, ako prav ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?» (Mat. 16, 26).

Naj Vas torej obilno blagoslovi vsemogočni Bog, da more raznovrstno Vaše delovanje služiti Njemu v čast, Vam in izročeni Vam dušam v večno zveličanje, milemu Vašemu hrvaškemu narodu pa v vsestransko srečo in korist.

Priporočaje se Vaši molitvi, bilježim se z najodličnejšim spoštovanjem

Vam prečastiti gospod

udani

Dr. Jakob Missia l. r.
knez-škof.

Ljubljana, dne 5. novembra 1895.

Velečastni gospod!

Z osobito ugodnostjo sem prejel Vašo divno, s čisto, krščansko pravostjo in značajnim hrvaškim rodoljubjem prešinjeno knjigo: «Majka u radu za Boga i Hrvatsku», za kar se Vam prav srčno zahvaljujem. Prečital sem knjigo in priznati moram, da je vse pisano v največjo korist čitateljev in v največji ponos hrvaškega naroda. Jaz nimam niti zlata niti srebra, da bi Vam ga odposlal kot dar, ali kar imam, to Vam s polnim srcem tudi pošiljam: svoj blagoslov, da bi mogli napisati še več tako dragocenih knjig in nadaljevati v svojem delovanju v slavo Božjo in v korist bližnjika, in posebno svoje mile domovine hrvaške. Želel bi, da bi vzele «hrvaške majke» moje Črnogorke za uzor, katere bi znale, če bi tudi ne bilo več po njih vzgojenih junaških Črnogorcev, same obvarovati domovini svoje svetinje: «sveto vero in zlato svobodo».

Pozdravlja Vas, ostajam za vedno

Vaš

† O. Simon Milinović l. r.
nadškof glagolec.

Bar (Črnagora), 2. oktobra 1895.

Velečastni gospod!

Vaše poučno in vrlo koristno delo za naš hrvaški narod: «Majka u radu za Boga i Hrvatsku» sem dobil predučeranjem, vrnivši se od sv. birme, in jo takoj prečital. Zahvaljujem se Vam toplo za poslano tako divno in plemenito knjigo in ob jednom Vam doprinašam majhen znesek 3 gld. za stroške te izdaje.

Z osobitim spoštovanjem, priporočen Vašim pobožnim molitvam, bivam

Marijan Marković l. r.
škof banjaluški.

Banjaluka, 28. septembra 1895.

Velečastni gospod!

Za uljudni in dragoceni dar Vaše prečastnosti ne bi se mogel drugače oddolžiti, nego da se Vam srčno zahvaljujem.

Milostljivi Bog, ki blaži človeška dela ter venča z dobrim uspehom, koderkoli se širi njegov največja slava — blagoslovi Vas in podéli Vam krasni knjigi svojo milost, da obrodi željen od vseh domoljubov pričakovani sad, namreč pravo srečo in svetost v družinah: vse na korist svoje matere cerkve in korist mile hrvaške domovine.

Vam zelo hvaležen, ostajam z odkritosrdnim izrazom svojega posebnega spoštovanja

udani Vam v Gospodu

Ivan Krstnik Flapp l. r.
škof poreški.

Poreč, 21. septembra 1895.

Velečastni gospod!

Lepa Vam hvala za prelepo in koristno Vaše delo «Majka u radu za Boga i Hrvatsku», ki ste mi izvolili priposlati. Dal Bog, da bi ta knjiga donesla mnogo dobrega našemu hrvaškemu narodu, kakor tudi želim, da bi mnogo let zdrav srečni nadaljevali svoje koristno delovanje v slavo božjo in za blaginjo domovine.

Ob jednom prosim, da sprejmete mali znesek 5 gld., ki Vam ga pošiljam s pošto nakaznico.

Priporočen Vašim pobožnim molitvam, sem za Vas in Vašo domovino blagoslovom

Julij Drohobeczki l. r.
škof križevski.

V Križevcu, dne 26. februarja 1895.

Velečastni gospod!

Izvolite sprejeti 5 gld. kot neznamenit dar krasno Vaše delce «Majka u radu za Boga i Hrvatsku». Hvala lepa, da ste mi priposlali to izvršno biserno knjigo. Bog daj uspeha na koristno delo hrvaške domovine.

Pavel Gugler l. r.
škof.

Zagreb, 7. decembra 1894.

Mnogospoštovani gospod!

Lepa Vam hvala za Vaš srčni dar, Vašo zlato knjižico pod naslovom: «Majka u radu za Boga i Hrvatsku». Bog Vam poplačaj trud v blagorin in mile naše hrvaške domovine.

To je najboljši način, s katerim morete ste premnogo dobrega, če dosežete uspeh, neviden našim očem.

Molite za me!

Marcelić l. r.
škof.

Dubrovnik, 24. novembra.

P. S. Prosim, da mi pošljete še 6 vezanih iztisov računom vred.

Gorica - Trbiž.

	I (zjut)	Vožnina	II (opld.)	Vožnina
Gorica Odh.	2.—	—	12.—	—
Solkan	2.35	— 20	12.30	— 24
Plave	3.45	— 70	1.30	— 84
Kanal	4.50	1 10	2.25	1 12
Ročinj	5.40	1 40	3.10	1 68
Volče	7.—	1 90	4.15	2 28
Tolmin	7.35	2 —	4.35	2 40
Kobarid	9.30	2 80	6.15	3 36
Srpenica	11.15	3 35	7.50	4 02
Zaga	11.45	3 55	8.15	4 26
Bolec	12.50	3 85	8.50	4 62
Log	2.15	4 40	—	—
Predel	4.—	4 80	—	—
Rajblj	2.35	4 95	—	—
Trbiž Doh.	5.35	5 40	—	—

Trbiž - Gorica.

	I (zjut)	Vožnina	II (zjut)	Vožnina
Trbiž Odh.	5.—	—	—	—
Rajblj	6.15	— 45	—	—
Predel	7.05	—	—	—
Log	8.35	1 —	—	—
Bolec	9.50	1 55	5.55	—
Zaga	10.35	—	6.35	—
Srpenica	11.05	2 05	7.—	— 60
Kobarid	12.50	2 60	8.30	1 26
Tolmin	2.45	3 40	10.10	2 22
Volče	3.05	3 55	10.25	2 40
Ročinj	4.30	4 —	11.30	2 44
Kanal	5.15	4 30	12.20	3 30
Plave	6.05	4 70	1.10	3 78
Solkan	7.10	5 20	2.10	4 38
Gorica Doh.	7.40	5 40	2.35	4 62

Idrija - Cerklno.

Idrija Odh.	12.30 pop.	Vožnina:	—
Cerklno Doh.	3.30	70 kr.	—
Cerklno Odh.	4.30 zj.	—	—
Idrija Doh.	7.30	—	—

Tolmin - Cerklno.

Tolmin Odh.	8.— zj. in 4.30 pop.	Vožnina:	—
Sv. Lucija	8.50	5.10	— 30 kr.
Slap	10.20	—	— 70
Cerklno Doh.	1.—	—	2.10
Cerklno Odh.	7.— zj.	—	—
Slap Doh.	10.20	—	—
Sv. Lucija	11.20	in 1.50	—
Tolmin	12.05	2.30	—

Tolmin - Grahovo.

Tolmin Odh.	3.— pop.	Vožnina:	—
Podmelec	5.20	— 40 kr.	—
Grahovo Doh.	6.20	— 60	—
Grahovo Odh.	7.— zj.	—	—
Podmelec Doh.	8.—	—	—
Tolmin	10.—	—	—

Kobarid - Breginj.

Kobarid Odh.	12.30 pop.	Vožnina:	—
Breginj Doh.	3.45	— 80 kr.	—
Breginj Odh.	5.— in 6.— pop.	—	—
Kobarid Doh.	8.—	9.—	—

Kobarid - Podbonesec.

Kobarid Odh.	10.— in 6.30 zv.	Vožnina:	—
Robič	10.40	7.05	— 20
Podbonesec Doh.	11.50	—	— 64
Podbonesec Odh.	2.30 pop.	—	—
Robič	9.— zj. in 3.45	—	—
Kobarid	9.35	4.20	—

Videm - Čedad in nazaj.

Iz Vidma v Čedad.		Iz Čedad v Videm.	
Odhod:	Prihod:	Odhod:	Prihod:
6:10	6:41	7:10	7:38
9:20	9:48	10:04	10:32
11:30	12:01	12:29	13:—
15:57	16:25	16:49	17:16
19:44	20:12	20:30	20:58

Opomba: V Italiji stejejo čas po novem načinu, da ima dan 24 ur. Na pr. trinajsta ura je po naše 1. popoldne, petnajsta 3. pop. itd.

Radi dobička na sadju in vinu!

STISKALNICE za sadni mošt za vino iz grozdja

z vedno delujočim dvojnatinim pritiskalom in ravnalom tlačilne moči „Hercules“ z jamstvom največje vsposobljenosti za delo do 20% večja nego pri drugih stiskalnicah

Mlini za sadje in grozdje

Robkači za grozdje. — Popolne moštarnice stoječe in vozne.

Stiskalnice za sok, mlini za pripravljane malinovca in drugih sadnih sokov.

Sušilnice za sadje in zelenjad, stroji za olupljevanje in rezanje sadja.

Najnovejše samodelujoče patentovane trine in evetlične škropilnice „Syphonia“

Izdelujejo in razpošiljajo pod jamstvom kot posebnost najnoveje, najizvrstnejše, najtrajnejše, pripoznane najboljše sestave

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. jedino priv.

TOVARNA KMETIJSKIH STROJEV, LIVARNA IN FUŽINA NA PAR.

Dunaj, II. Taborstrasse 76.

50 10-1 Odlikovan z 390 zlatini, srebrnimi in bronastimi svetinjami.

Obsežni popisi in mnogobrojne priznanice zastoj. — Zastopniki in prekupei se iščejo.

Slovanski obrtniki in trgovci.

Franjo Jakil

Tovarnar kôž v Rupi

zaloga v Gorici Raštel 9.

Lončar Alojz Černe

v Kobaridu izdeluje vsakovrstne lončene pečl in modovne ce za ognjišča po najnovejših uzorih. Gene so nizke in dobro blago. Prevzame tudi stavbinske okrase po doposlanih načrtih.

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semeniški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Gostilničar Ivan Lisjak

pri „Rajhu“ št. 5. na Kornu, priporoča svojo gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran kraški, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe izvrstne za prenočišče, prostorni hlevi za živino. Gene primerne.

Trgovec z vinom Anton Čoš,

v Nunski ulici, v Gorici (gostilna pri „belem zajcu“) priporoča bogato zalogo vsakovrstnega belega in črnega vina v sodčkih od 56 l. naprej. katerega ima v svoji zalogi v gledišni ulici, 20. Gene zmerne, poštena postrežba.

Fotograf A. Jerkič

na Travniku

priporoča svoj fotografični zavod zavednim Slovincem na Goriškem.

IVAN DEKLEVA

valetrežec z vinom,

ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Gene zmerne.

Pek Karol Drašček

priporoča

pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gld. 2.45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 1.20, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in istrskih vinogradov. — Gene zmerne, postrežba točna. Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 23

priporoča svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Gostilničar Ivan Reja

priporoča svojo gostilno „pri golobu“ za vojašnico št. 7.

Vino belo in črno prve vrste. Kuhinja dobra. Gene zmerne.

Usnjar Franc Bensa

v Ozki ulici 8

priporoča vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebšchine za čevljarje.

Anton Koren

Gosposka ulica 4

priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Waňek

na Goriškem

priporoča svojo zalogo goriškega piva.

Andrej Čermelj

na Kornu

priporoča svojo zalogo razno-vrstnega jedilnega blaga. — Postrežba vestna.

Klobučar Anton Fon

v Semeniški ulici

priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborni vini.

Andrej Jakil

Tovarnar kôž v Rupi

p. Miren.

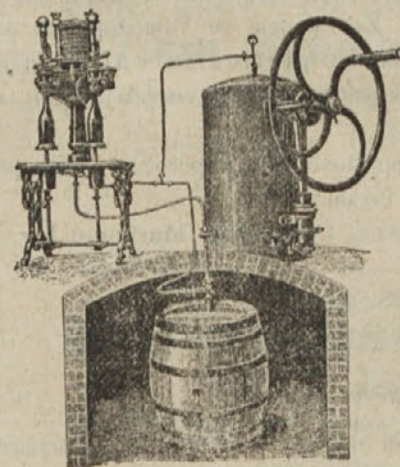
Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Papirnica Antona Jeretiča

v Semeniški ulici in za veliko vojašnico priporoča vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško stroko, kakor peresa, svinčnike, papir, knjižice itd.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunski ulici št. 16. — Popravjalnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smíchov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem

steklenic.

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za steklenice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ventili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

Geniki na zahtevo brezplačno.